

**Συνθήκες και προϋποθέσεις ανάπτυξης του αθλητισμού στην Τοπική
Αυτοδιοίκηση: Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας**

της Αγγελικής Ι. Στέλλα

**Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων»
του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
στην κατεύθυνση
«Οργάνωση & Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»**

Σπάρτη

(2016)

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό σώμα:

1ος Επιβλέπων: (Κριεμάδης Αθανάσιος, Καθηγητής) Τ.Ο.Δ.Α.

2ος Επιβλέπων: (Βρόντου Ουρανία, Επίκουρη Καθηγήτρια) Τ.Ο.Δ.Α.

3ος Επιβλέπων: (Γογγάκη Κωνσταντίνα, Καθηγήτρια) Σ.Ε.Φ.Α.Α.

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 14 της παραγράφου 2 (Διαγραφές Μεταπτυχιακών Φοιτητών) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 11 / 09 /2016

Η Δηλούσα

Copyright © Αγγελική Στέλλα, 2016

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αγγελική Στέλλα: Συνθήκες και προϋποθέσεις ανάπτυξης του Αθλητισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

(Με την επίβλεψη του κ. Αθανάσιου Κριεμάδη, Καθηγητή)

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την έρευνα σχετικά με τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση. Κατά τη διάρκεια της εργασίας ερευνώνται η έννοια, η δομή και ο τρόπος λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, όπως και η μορφή, η δυναμική και η γενικότερη ύπαρξη και επίδραση του αθλητισμού στην καθημερινότητα ενός σύγχρονου ανθρώπου. Στην συνέχεια, μετά από ανάλυση των παραπάνω εννοιών, εξετάζονται οι συνθήκες που γέννησαν την ιδέα της ανάπτυξης του αθλητισμού στη κοινωνία μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και τις δύσκολες συνθήκες που αντιμετώπισαν όπως επίσης και τις προϋποθέσεις που έπρεπε να θέσουν οι εμπνευστές αυτής της ιδέας πανευρωπαϊκά, προκειμένου να επιτύχουν τον στόχο τους. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας γίνεται η μελέτη των συνθηκών και προϋποθέσεων αυτής της επιθυμητής ανάπτυξης, μέσω παραδειγμάτων της Ελληνικής πραγματικότητας και της οργάνωσης τοπικών αθλητικών γεγονότων. Στο τελευταίο τμήμα της εργασίας γίνεται η προσέγγιση της αντίθετης οπτικής, δηλαδή του τρόπου με τον οποίο επιτυγχάνεται η ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από τον αθλητικό τομέα. Τα κεφάλαια και οι ενότητες έχουν ως στόχο την πλήρη κατανόηση της σημασίας που έχει η ύπαρξη και η ανάπτυξη του αθλητισμού στην καθημερινότητα μας. Η ύπαρξη και η ανάπτυξη αυτή δεν θα μπορούσε να είναι πραγματοποιήσιμη χωρίς την συμβολή μιας οργανωμένης και με σωστό τρόπο δομημένης παρουσίας του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Λέξεις κλειδιά: *Αθλητισμός, τοπική αυτοδιοίκηση, ανάπτυξη, συνθήκες, προϋποθέσεις*

ABSTRACT

Angeliki Stella "Conditions of the Development of Sport in Local Government."
(With the supervision of Dr. Thanos Kriemadis Associate Professor)

The main subject of this paper is to examine all the necessary conditions for the improvement and development of sports through local government. The study's primary purpose is to determine all the possible aspects of the dynamics between sports and local administration in today's society. Through this paper we examine interdependent concepts of how local government operates and the way local government influence the citizens of every city. Moreover this paper examines all the dimensions of sports in modern society. The paper begins with a review to the history of local government and its interaction with sports. Through this review we can learn about how sports were forced into the local administration programs, but also the difficulty of making sports a vital part of modern society. The second part of this study examines via real examples the conditions of the development of sports through local government programs. The last but vital part is an effort to see this dynamics from a reverse point of view. The last chapter examines how local government develops and needs sports for society's improvement. All the chapters of this paper have one main purpose. The full understanding of the terms "Local Government" and "Sports". The impacts of sports in society are uncountable, and really interesting for every reader. Sports are everywhere in our lives, and their values can make our society much better. Local administration has the opportunity to show habitants these values, and make their society a better place.

Key words: Sports, Local Government, Development, conditions, improvement

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Καθήκον αγνό και ανεπιτήδευτος σεβασμός προς τα πρόσωπα των Καθηγητών μου δεν αφήνει περιθώρια στο να μην εκφράσω τη βαθειά ευγνωμοσύνη μου στους επιβλέποντες την παρούσα μελέτη και εργασία μου Καθηγητές κύριο Αθανάσιο Κριεμάδη και κυρίες Ουρανία Βρόντου και Κωνσταντίνα Γογγάκη. Η πνευματική και μεθοδική καθοδήγηση και συμπαράστασή τους καθόλη την διάρκεια του Προγράμματος και κύρια κατά την εκπόνηση της Διατριβής μου αυτής μου έδωσαν μαθήματα διανόησης, επιστημονικής εξειδίκευσης και ανθρωπιάς. Είναι χαρακτηριστικό της επιστημονικής και επαγγελματικής τους ευσυνειδησίας η καθοδήγηση και η υποστήριξη που παρείχαν σε όλο το Τμήμα αδιάλειπτα καθ' όλην την διάρκεια των δύο ετών των Μεταπτυχιακών Σπουδών μας.

Τέλος, μου είναι αδύνατον να παραλείψω να καταθέσω ένα μεγάλο ευχαριστώ στη συγκεκριμένη ομάδα των συμφοιτητών μου της 7ης Σειράς του Π.Μ.Σ., στους άλλους 28 συνοδοιπόρους μου στη μάθηση και τη γνώση, οι οποίοι μου χάρισαν έναν αλησμόνητο κόσμο από όμορφα συναισθήματα, σκέψεις, ιδέες, και πάνω από όλα την ανεπιτήδευτη φιλία τους και το απαράτρωτο δέσιμο των συμμαθητών στον κοινό αγώνα προς ένα πιο φωτεινό μέλλον.

Αγγελική Στέλλα,

Σπάρτη, Σεπτέμβριος 2016

«Ο αθλητισμός είναι ένα κομμάτι της κληρονομιάς όλων των ανδρών και των γυναικών και η απουσία του αφήνει ένα κενό που δεν μπορεί να αναπληρωθεί ποτέ».

Πιέρ ντε Κουμπερντέν

«Εισί δ' αι μεν αρχαί της φύσεως, αι δε προκοπαί της μαθήσεως, αι δε χρήσεις της μελέτης, αι δ' ακρότητες πάντων. Καθ' ό δ' αν λειφθή τούτων, κατά τούτ' ανάγκη χωλήν γίνεσθαι την αρετήν. Η μέν γάρ φύσις άνευ μαθήσεως τυφλόν, η δε μάθησις δίχα φύσεως ελλιπές, η δ' άσκησις χωρίς αμφοίν ατελές».

«Θεμέλια της αρετής είναι έμφυτα στον άνθρωπο, η καλλιέργειά τους όμως είναι έργο της μορφώσεως, η πρακτική έκφραση της αρετής έργο της ασκήσεως, και η ακεραίωση της αρετής έργο όλων των στοιχείων. Και σε όποιο από αυτά υπολειφθεί, σε τούτο κατ'ανάγκη θα χωλαίνει όσον αφορά στην αρετή. Γιατί η φύση χωρίς την μόρφωση είναι τυφλή, η δε μόρφωση χωρίς την φύση είναι ελλιπής, η δε άσκηση χωρίς τα δύο αυτά ατελεσφόρητη».

Πλουτάρχου Ηθικά , Περί Παίδων Αγωγής Α6-Β10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	IV
ABSTRACT	V
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	VI
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	VIII
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
II. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	3
Η Έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	3
Η παρουσία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.....	4
Νόμοι που αφορούν στον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, στα προγράμματα	
ΑΓΟ και στην εφαρμογή των ΑΓΟ στην τοπική αυτοδιοίκηση.....	5
Η παρουσία του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στο εξωτερικό	5
Η σημασία και η δύναμη του αθλητισμού.....	9
Ο Αθλητισμός ως μέσο επικοινωνίας.....	10
Ο Αθλητισμός ως μέσον παιδείας	11
Ο Αθλητισμός ως διαπολιτισμική γλώσσα.....	12
Ο Αθλητισμός μέσα στην πολιτική γλώσσα.....	13
Αθλητισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα και στην Ευρώπη	15
Το υπόβαθρο της δημιουργίας του κινήματος.....	16
Ο Σχεδιασμός του Κινήματος ΑγΟ	17
Η αρχή του κινήματος ΑγΟ.....	18
Σημαντικές ημερομηνίες ανάπτυξης του αθλητισμού	20
III. ΜΕΘΟΔΟΣ	23
Δευτερογενής Έρευνα	23
IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	25
Άθληση για όλους και Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα	25
Οι πρώτες προτάσεις και τα αρχικά συμπεράσματα	26
Η προσπάθεια εξάπλωσης και ανάπτυξης του αθλητισμού	27
Συμπεράσματα.....	29
Τοπικά αθλητικά γεγονότα.....	31
Η σημασία του σωστού στρατηγικού σχεδίου	31
Τα πλεονεκτήματα της φιλοξενίας ενός αθλητικού γεγονότος	33
Οι Αγώνες του Lismore	34
Πίνακας 1. Δημογραφικά Στοιχεία Επισκεπτών	34
Πίνακας 2. Δαπάνες Επισκεπτών	36
Συμπεράσματα.....	37
Ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από τον αθλητισμό	39
Ο αθλητισμός ως κοινωνικό κεφάλαιο.....	40
Από τη θεωρία στην πράξη	41
Συμπεράσματα.....	42

V.	ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	44
	Εκπαίδευση:	47
	Οργάνωση και Διοίκηση:	48
	Οικονομικά:.....	49
	Διεθνείς σχέσεις:	50
VI.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	54

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για να μπορέσουμε να αναλύσουμε διεξοδικά την έννοια της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει πρωτίστως να αναφερθούμε στις βασικές έννοιες οι οποίες θα αναλυθούν κατά τη διάρκεια της παρούσας εργασίας. Αρχικά αναλύεται η έννοια της «Τοπικής Αυτοδιοίκησης» ενώ στη συνέχεια γίνεται εκτενής αναφορά στην δημιουργία και λειτουργία του θεσμού στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό.

Στόχος της περιγραφής της λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης στην χώρα μας αλλά και σε χώρες του εξωτερικού είναι η πλήρης κατανόηση των ομοιοτήτων αλλά και των διαφορών της λειτουργίας του θεσμού, λαμβάνοντας υπόψη ότι αναφερόμαστε σε χώρες με διαφορετική κουλτούρα αλλά και διαφορετικό πολιτικό σύστημα.

Αυτές οι διαφορές ορίζουν και την εύκολη ή δύσκολη εφαρμογή της ανάπτυξης του αθλητισμού από την τοπική αυτοδιοίκηση. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί ο τρόπος με τον οποίο ο αθλητισμός συνδυάζεται με την τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, μέσα από το κίνημα **Αθλητισμός για Όλους (ΑγΟ)**. Στην εργασία γίνεται εκτενής αναφορά στο τρόπο με τον οποίο έγινε η σύνδεση του αθλητισμού με την τοπική αυτοδιοίκηση, και πώς ο αθλητισμός εξελίχθηκε και αναπτύχθηκε στα κράτη της Ευρώπης, από τη στιγμή που υπήρξε η πρώτη σκέψη για τα οφέλη της κοινωνίας από την ανάπτυξη του αθλητισμού έως την επίτευξη αυτού του σχεδίου Πανευρωπαϊκά. Οι συνθήκες και οι προϋποθέσεις δεν ήταν εύκολες μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1960, όταν και πρωτοεμφανίστηκε η κοινωνική ανάγκη για ανάπτυξη του αθλητισμού.

Μετά το τέλος της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και στο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων θα αναλυθούν τρεις διαφορετικές πτυχές της ανάπτυξης του αθλητισμού. Το πρώτο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο αναπτύχθηκε ο αθλητισμός στην Ελλάδα και τον ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης σε αυτήν ακριβώς την ανάπτυξη. Στη συνέχεια μέσω μελέτης περίπτωσης προσδιορίζεται ο σημαντικός ρόλος των τοπικών αθλητικών γεγονότων κάθε περιοχής στην ανάπτυξη του αθλητισμού, αλλά και ο σημαντικός παράγων που επιδρά καθοριστικά στην ανάπτυξη αυτή, ο οποίος είναι η οικονομική ανάπτυξη της περιοχής που διοργανώνει το τοπικό αθλητικό γεγονός. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα αναφορά πάνω στις συνθήκες και τις προϋποθέσεις ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση. Στην τελευταία ενότητα του κεφαλαίου των αποτελεσμάτων γίνεται ανα-

φορά στον τρόπο με τον οποίο ο αθλητισμός συμβάλει στην εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνίας.

Η διττή αυτή προσέγγιση του θέματος επιτυγχάνει μια πιο ολοκληρωμένη και όχι μονομερή οπτική, στην αμφίδρομη επίδραση και τελικά στη δυναμική της σχέσης του αθλητισμού και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τέλος η εργασία ολοκληρώνεται με την παρουσίαση και την ανάπτυξη των Συμπερασμάτων, στα οποία ο συγγραφέας παραθέτει την προσωπική του ερμηνεία για τα θέματα που αναλύθηκαν κατά την έρευνα της εργασίας καθώς και κάποιες σκέψεις και προτάσεις που αφορούν το μέλλον του αθλητισμού και την ανάπτυξη της αθλητική δραστηριότητας μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η Έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η δημόσια διοίκηση μιας χώρας μπορεί να οργανώνεται κυρίως μέσω δύο συστημάτων. Αυτά τα δύο συστήματα ονομάζονται σύστημα **συγκέντρωσης** και σύστημα **αποκέντρωσης**.

Με το σύστημα της αποκέντρωσης η δημόσια διοίκηση ασκείται δια μέσου των περιφερειακών οργάνων. Στην περίπτωση αυτή το κράτος εκχωρεί τη δημόσια διοίκηση σε αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η πιο σημαντική μορφή του συστήματος της αποκέντρωσης είναι η τοπική αυτοδιοίκηση (Μπεσίλα & Βήκα, 2004).

Ως εκ τούτου «τοπική αυτοδιοίκηση» ονομάζεται η αυτοτελής με ίδια ευθύνη άσκηση τοπικής και δημόσιας διοίκησης από ένα τοπικό εδαφικού προσανατολισμού νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με την απαραίτητη σύμπραξη του συνόλου των μελών αυτού και πάντοτε υπό την εποπτεία του κράτους (Μπεσίλα & Βήκα, 2004). Ο συγκεκριμένος ορισμός μας οδηγεί σε κάποια πολύ χρήσιμα συμπεράσματα για να κατανοήσουμε πλήρως και σε βάθος τη συγκεκριμένη έννοια.

Η τοπική αυτοδιοίκηση ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου περιλαμβάνει τρία στοιχεία. Τον λαό, το έδαφος και την εξουσία. Η ειδοποιός διαφορά λοιπόν της τοπικής αυτοδιοίκησης από το κράτος φανερώνεται στο τρίτο στοιχείο, αφού οι έννοιες του λαού και του εδάφους είναι ποσοτικού χαρακτήρα, σε αντίθεση με την εξουσία που αποτελεί ποιοτικό στοιχείο. Η δημιουργία του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης προέρχεται από την ανάγκη για διοικητική εξουσία η οποία οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τα τοπικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της κάθε γεωγραφικής περιοχής ξεχωριστά.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να τονιστεί η ιδιαίτερη και πολύ σημαντική συμβολή του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στη λειτουργικότερη και αποτελεσματικότερη δημόσια διοίκηση, καθώς και τη συνεισφορά αυτής στην εφαρμογή της συμμετοχικής δημοκρατίας. Τα παραπάνω εννοείται ότι αναφέρονται στη σωστή εκτέλεση της έννοιας της δημόσιας διοίκησης επειδή, όπως είναι γνωστό η ύπαρξη του θεσμού δεν σημαίνει απαραίτητα και τον σωστό τρόπο εφαρμογής του (Μπεσίλα & Βήκα, 2004).

Η παρουσία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα

Στη χώρα μας για πρώτη φορά ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης χρησιμοποιήθηκε το 1830 ως ένα είδος προέκτασης της ισχύος του κράτους, και κατοχυρώνεται συνταγματικά και στο Σύνταγμα του 1975 και στο πιο πρόσφατο του 2008 στο άρθρο 102, παράγραφος 1: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος ... κλπ.». Στη συνέχεια το 1883 δημιουργούνται οι πρώτοι δήμοι παρόλο που η εκλογή των δημάρχων δεν ήταν αποκλειστικό θέμα των εκλογών αλλά της κρατικής αρχής. Το έτος 1912 γίνεται μια προσπάθεια αναδιοργάνωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης, κυρίως σε λειτουργικούς και οργανωτικούς τομείς του θεσμού και σε αστικό και αγροτικό επίπεδο.

Έπειτα από 40 χρόνια καθιερώθηκε μέσω του συντάγματος η ταυτόχρονη διακήρυξη της εκλογής των δημοτικών και των κοινοτικών αρχών μέσω καθολικής ψηφοφορίας. Μέσω του μεταπολιτευτικού συντάγματος το 1975, κατοχυρώθηκε η άμεση εκλογή των τοπικών αρχών, η αυτοτέλεια τους, η κρατική εποπτεία τους καθώς και η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων κάθε δήμου από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α). Οι πολλές θεσμικές αλλαγές στην τοπική αυτοδιοίκηση έγιναν κατά τη δεκαετία του 1980 με μοναδικό σκοπό τη μετατόπιση του τοπικού πολιτικού και διοικητικού συστήματος από το επίκεντρο της δομής και της λειτουργίας του κράτους (Νικηταράς, 2003). Η ολοκλήρωση όμως του μεγαλύτερου πλήθους μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων που αφορούσαν την τοπική αυτοδιοίκηση έγιναν κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης δεν αναλάμβαναν πλέον μόνο αρμοδιότητες που αφορούσαν τις τοπικές υποθέσεις αλλά και αυτές που αφορούσαν τη διεκπεραίωση πολλών κρατικών υποθέσεων με εντολή των κρατικών αρχών (Μπεσίλα & Βήκα, 2004).

Πρέπει να σημειωθεί ότι η εξέλιξη του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας είναι απόλυτα συνδεδεμένη με τις πολιτικές εξελίξεις που συνέβησαν μετά τη μεταπολίτευση. Σήμερα στη χώρα μας η τοπική αυτοδιοίκηση εκφράζεται μέσω της εφαρμογής του νόμου «Καλλικράτης». Ο νόμος επέφερε τη συνένωση πολλών διαφορετικών οργανισμών του θεσμού σε 325 δήμους της χώρας και οι δευτεροβάθμιοι οργανισμοί αντικαταστάθηκαν από 13 περιφέρειες στις οποίες εκλέγεται περιφερειάρχης και περιφερειακό συμβούλιο. Στον αθλητικό τομέα ο οποίος μας

απασχολεί ο νόμος προβλέπει δύο πολύ βασικές αρμοδιότητες. Πρώτον τη συμμετοχή σε προγράμματα πολιτιστικών και αθλητικών φορέων της περιφέρειας και των δήμων. Μια αρμοδιότητα η οποία ουσιαστικά καλεί την τοπική αυτοδιοίκηση κάθε περιοχής να στηρίζει ενεργά τον αθλητισμό μέσα από τις δραστηριότητες των εκάστοτε τοπικών αθλητικών φορέων. Δεύτερον την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού όπως τη γενική γραμματεία αθλητισμού. Επιπλέον επιθυμείται η στήριξη τέτοιων προγραμμάτων που διενεργούνται και από τους αθλητικούς ερασιτεχνικούς συλλόγους αλλά και άλλους φορείς ιδιωτικού χαρακτήρα.

Νόμοι που αφορούν στον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, στα προγράμματα ΑΓΟ, και στην εφαρμογή των ΑΓΟ στην τοπική αυτοδιοίκηση.

- Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό (υποβληθείσα από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), {SEC(2007)932, SEC(2007)934, SEC(2007)935, SEC(2007)936}. Βρυξέλλες, 11-7-2007, COM (2007) 391 τελικό.
- Νόμος 4843/12-2-2008 των «Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους», που τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 1945/Β/31-8-2011 και αντικαταστάθηκε με το ΦΕΚ 2527/Β/8-10-2013.
- Νόμος 3852/2010 με ΦΕΚ 87/Α/7-6-2010, «Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
- Αθλητικός Νόμος 2725/1999 και τροποποιήσεις του. Συμπληρωματικοί Νόμοι (π.χ. 4049/2012).

Η παρουσία του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στο εξωτερικό

Στην Ευρώπη κάθε χώρα έχει τον δικό της τρόπο εφαρμογής τοπικής αυτοδιοίκησης και γι αυτό τον λόγο δεν είναι δυνατόν να εξετασθούν όλες οι χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης. Οι δύο ισχυρότερες οικονομίες της Ευρώπης είναι η Αγγλία και η Γερμανία οι οποίες μάλιστα διαθέτουν και πολύ ισχυρή αθλητική κουλτούρα και για αυτό τον λόγο τις επιλέξαμε ως παραδείγματα της ύπαρξης και εξέλιξης του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στο εξωτερικό. Το σύστημα της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Αγγλία εκφράζεται μέσω των κομητειών. Αποτελούν ένα επίπεδο υποεθνικών διαιρέσεων και είναι ευρέως βασισμένες στις ιστορικές κομητείες της Αγγλίας. Οι κομητείες της Αγγλίας είναι εδαφικές διαιρέσεις για τους σκοπούς της διοικη-

τικής, πολιτικής και γεωγραφικής οροθεσίας. Πολλές τωρινές κομητείες έχουν θεμέλια σε παλαιότερες διαιρέσεις όπως τα αγγλοσαξονικά βασίλεια. Το όνομα κομητεία προέρχεται από την περιοχή που παλαιότερα διοικείτο από έναν κόμη (στα αγγλικά: count). Τα ονόματα, τα όρια και οι εξουσίες αυτών των διαιρέσεων έχουν αλλάξει σημαντικά στη σύγχρονη εποχή. Πράγματι, μια σειρά ανασυγκροτήσεων των τοπικών κυβερνήσεων από τον 19ο αιώνα και μετά, έχει αφήσει τον ακριβή ορισμό του όρου «κομητεία» ασαφή. Ο όρος «κομητείες της Αγγλίας», επομένως, δεν αναφέρεται σε ένα μοναδικό κανονιστικό σύνολο ονομάτων και ορίων· σε επίσημη χρήση, το είδος της σχετικότητας της κομητείας με το ειδικό καθήκον και την περίοδο είναι σαφώς δηλωμένη π.χ. η επίσημη κομητεία, η ληξιαρχική κομητεία, η ιστορική κομητεία ή η πρώην ταχυδρομική κομητεία. Κατά τον δέκατο ένατο αιώνα υπήρχε μια αυξανόμενη πίεση να μεταρρυθμιστούν η κυβέρνηση και οι περιοχές των κομητειών. Ένας επιτροπος ορίων διορίστηκε το 1887 για να κρίνει όλες τις αγγλικές και ουαλικές κομητείες, και το νομοσχέδιο τοπικής κυβέρνησης παρουσιάστηκε στο κοινοβούλιο το επόμενο έτος.

Ο επακόλουθος νόμος τοπικής αυτοδιοίκησης του 1888 θέσπισε κομητειακά συμβούλια στην Αγγλία το 1889, αναλαμβάνοντας πολλές από τις διοικητικές εξουσίες των δικαστηρίων των Τριμηνιαίων Συνεδριάσεων, καθώς τους δόθηκαν και άλλες δυνατότητες με την πάροδο του χρόνου. Οι κομητείες διαιρέθηκαν σε διοικητικές κομητείες και ανεξάρτητες κομητείες. Υπήρξαν σημαντικές αλλαγές συνόρων μεταξύ των κομητειών με την πάροδο των χρόνων, με περιοχές να ανταλλάσσονται και ημιστικές περιοχές να προσαρτώνται από τη μια κομητεία στην άλλη. Το 1945 δημιουργήθηκε μια επιτροπή ορίων τοπικής αυτοδιοίκησης με την εξουσία να συγχωνεύσει, να δημιουργήσει ή να διαιρέσει όλες τις υπάρχουσες διοικητικές κομητείες και τις ανεξάρτητες κομητείες ή αλλιώς διοικητικά διαμερίσματα. Αν οι προτάσεις της επιτροπής είχαν πραγματοποιηθεί ο κομητειακός χάρτης της Αγγλίας θα είχε ολοκληρωτικά ξανασχεδιαστεί.

Η διαδικασία κριτικής εγκαταλείφθηκε μετά τις γενικές εκλογές του 1950. Το 1957 ιδρύθηκε η Βασιλική Επιτροπή τοπικής αυτοδιοίκησης στο Μείζον Λονδίνο και το 1958 ιδρύθηκε η επιτροπή τοπικής αυτοδιοίκησης για την Αγγλία για να προτείνει νέες δομές τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα μεγάλα αποτελέσματα από τις εργασίες των επιτροπών ήρθαν το 1965 όπου η αρχική Κομητεία του Λονδίνου καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τη "διοικητική περιοχή" του Μείζονος Λονδίνου, η οποία επίσης περιλαμβάνει το μεγαλύτερο εναπομείναν μέρος του Μίντλσεξ και τμήματα του

Σέρρεϋ, του Κεντ, του Έσσεξ και του Χέρτφορντσαϊρ. Την 1^η Απριλίου 1974 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος τοπικής κυβέρνησης, ο οποίος κατάργησε την υπάρχουσα δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Αγγλία και την Ουαλία (εκτός από το Μείζον Λονδίνο), αντικαθιστώντας την με ένα πλήρως διαθεσμικό σύστημα. Κατάργησε τις προηγουμένως υπάρχουσες διοικητικές κομητείες και τις κομητείες διοικητικά διαμερίσματα και δημιούργησε μια νέα ομάδα 46 κομητειών στην Αγγλία, έξι από τις οποίες ήταν μητροπολιτικές και 40 ήταν μη μητροπολιτικές (Byrne, 1994).

Όσον αφορά την επίσης μεγάλη οικονομική δύναμη της Ευρώπης την Γερμανία, και εκεί η άσκηση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης παρουσιάζει διαφορές αν και έχει στηριχθεί στο αγγλοσαξονικό σύστημα. Η Γερμανία είναι η ευρωπαϊκή χώρα που ιστορικά συγκροτήθηκε από τα επί μέρους γερμανόφωνα Φέουδα του μεσαίωνα και στη σημερινή της μορφή είναι Ομοσπονδία με 16 κρατίδια εκ των οποίων τρία είναι «κρατίδια Δήμοι» (Αμβούργο – Βρέμη - Βερολίνο). Οι σχέσεις ανάμεσα στην κεντρική κυβέρνηση, τις 16 κυβερνήσεις των κρατιδίων και την αυτοδιοίκηση προσδιορίζονται από το ομοσπονδιακό σύνταγμα, τα 16 συντάγματα των κρατιδίων και τους 16 κώδικες τοπικής αυτοδιοίκησης. Πατέρα του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στη Γερμανία θεωρείται ο Πρώσος μεταρρυθμιστής πολιτικός Karl Freiherr vom und zum Stein που έζησε το 1757-1831. Η μεταρρύθμιση που εισηγήθηκε το 1808 και την οποία επεξεργάστηκε ο αστυνομικός Διευθυντής Frey προσανατολίστηκε στην αγγλοσαξονική παράδοση που προβλέπει τον διαχωρισμό των εξουσιών. Σ' αυτή σχεδόν τη μορφή οργάνωσης της αυτοδιοίκησης στηρίζεται η αυτοδιοίκηση στο κρατίδιο της Έσσης και στη Φραγκφούρτη.

Η οργανωτική αυτή δομή προβλέπει τη Δημοτική Βουλή ως την ανώτατη πολιτική αντιπροσώπευση του Δήμου και το Δημοτικό Συμβούλιο (Δημοτική Κυβέρνηση) ως το ανώτερο διοικητικό όργανο του Δήμου. Τα μέλη του ψηφίζονται από τη Δημοτική Βουλή μπορεί να προέρχονται από αυτή, δεν ανήκουν όμως σε αυτή. Η /Ο πρόεδρος της Δημοτικής Βουλής ψηφίζεται από αυτή και ανήκει σ' αυτή. Η /Ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου ψηφίζεται κατ' ευθείαν από τους δημότες ή σε πολλά κρατίδια από τη Δημοτική Βουλή και οι δικαιοδοσίες του διαφέρουν από κρατίδιο σε κρατίδιο. Τα κυριαρχικά δικαιώματα όλων των Δήμων στη Γερμανία είναι κατοχυρωμένα στο κεντρικό σύνταγμα και κατ' επέκταση στα συντάγματα των κρατιδίων (Νικηταράς, 2003). Αυτή είναι η κυριαρχία του Δήμου επί του υπαλληλικού δυναμικού καθώς έχει το δικαίωμα να επιλέγει, να διορίζει, να προβιβάζει και να απολύει το προσωπικό του. Σε δεύτερο βαθμό κάθε Δήμος έχει το δικαίωμα να επιλέγει τη-διοι-

κητική οργανωτική δομή του. Σε τρίτο επίπεδο βρίσκεται η κυριαρχία σχεδιασμού, όπου ο Δήμος έχει το δικαίωμα να σχεδιάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες όπως τα χωροταξικά και πολεοδομικά προγράμματα και να τακτοποιεί τη δημοτική του περιφέρεια. Στη συνέχεια έρχεται η νομοθετική κυριαρχία η οποία δίνει το δικαίωμα στον Δήμο να εκδίδει δημοτικά καταστατικά και δημοτικά διατάγματα. Υπάρχει επίσης η οικονομική κυριαρχία η οποία δίνει το δικαίωμα στους Δήμους να εισπράττουν και να εκταμιεύουν οικονομικούς πόρους με δική τους ευθύνη.

Τέλος υπάρχει η έννοια της φορολογικής κυριαρχίας μέσω της οποίας οι δήμοι έχουν δικαίωμα να επιβάλλουν φόρους στους πολίτες χωρίς όμως να έρχονται σε αντίθεση με φορολογικούς κανονισμούς της Ομοσπονδίας ή του κρατιδίου (Μπεσίλα & Βήκα, 2004).

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινιστεί ότι στην Ομοσπονδιακή Γερμανία ισχύει ο οικονομικός επιμερισμός ανάμεσα στα Κρατίδια και στους Δήμους. Δηλαδή πλούσια Κρατίδια και Δήμοι υποστηρίζουν οικονομικά τα ασθενέστερα.

Έχοντας αναφέρει συνοπτικά και με όσο το δυνατόν πιο κατανοητό τρόπο τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης στο εξωτερικό αξίζει να σημειώσουμε πως εκτός από οικονομικά ισχυρές χώρες, οι δύο συγκεκριμένες χώρες της Ευρωπαϊκής ένωσης αποτελούν και παραδοσιακές αθλητικές χώρες με δυνατές βιομηχανίες ποδοσφαίρου, καλές ολυμπιακές ομάδες με πολλά μετάλλια σε κάθε περίοδο αγώνων και πολύ καλά οργανωμένο ερασιτεχνικό αθλητισμό.

Η ύπαρξη αντίστοιχου συστήματος σε πολύ μεγάλες γεωγραφικά περιοχές όπως η Αμερική δεν είναι δυνατόν να γίνει στην παρούσα εργασία καθώς θα χρειαστεί πολύ μεγάλη ανάλυση για την πλήρη κατανόηση της δομής του θεσμού κάτι που δεν αποτελεί σκοπό της εργασίας αφού σκοπός της είναι η ανάλυση της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από αυτήν. Ενδεικτικά όμως αξίζει να αναφερθεί πως για παράδειγμα η πολιτεία της Τζόρτζια αποτελείται από 159 κομητείες και είναι η δεύτερη πολιτεία σε κομητείες μετά το Τέξας το οποίο αποτελείται από 254 κομητείες. Πριν το 1932, υπήρχαν 161, με τις Κομητείες Μίλτον και Κάμπελ να συγχωνεύονται στη Φούλτον στο τέλος του 1931. Πολλές κομητείες έχουν πάρει το όνομά τους από επιφανείς προσωπικότητες της Αμερικανικής και της πολιτειακής ιστορίας, ενώ κάποιες άλλες έχουν ονόματα με ιθαγενή Αμερικανική προέλευση. Οι κομητείες στη Τζόρτζια έχουν τον δικό τους αιρετό νομοθετικό κλάδο, που συνήθως καλείται Συμβούλιο Επιτρόπων (Board of Commissioners), το οποίο έχει και εκτελεστική αρμοδιότητα στην κομητεία. Γίνεται λοιπόν κατανοητό πως είναι αδύνατον να αναλυθεί το σύστημα το-

πικής αυτοδιοίκησης στην Αμερική καθώς είναι αντίστοιχο με την ανάλυση όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η σημασία και η δύναμη του αθλητισμού

Με την πάροδο του χρόνου ο αθλητισμός, είτε στην επαγγελματική είτε στην ερασιτεχνική μορφή του, αρχίζει και γίνεται όλο και μεγαλύτερο μέρος της καθημερινότητας των ανθρώπων σε όλα τα σημεία του κόσμου. Ο αθλητισμός είναι εξαιρετικά σημαντικός στη σύγχρονη κοινωνία. Κρατάει μια πολύ συγκεκριμένη και ξεχωριστή θέση μέσα στις καθημερινές μας δραστηριότητες είτε είμαστε στην πλευρά των θεατών, είτε στην πλευρά των συμμετεχόντων σε κάποιο άθλημα ή ακόμα και αν ανήκουμε ταυτόχρονα και στις δύο αυτές κατηγορίες (Spickard Prettyman & Lampman, 2011).

Μέσω του αθλητισμού ο άνθρωπος ψυχαγωγείται και αφήνει μακριά του για ένα χρονικό διάστημα κάθε έννοια και προβληματισμό του. Αυτό και μόνο είναι αρκετό για να αναδείξει την ανάγκη του ανθρώπου να αθληθεί για λόγους ψυχικής αλλά και σωματικής υγείας αφού είναι ευρέως γνωστά τα πλεονεκτήματα που προσφέρει ο αθλητισμός σε αυτούς τους δύο τομείς. Με την διαρκώς αυξανόμενη σημασία του στην ζωή μας, ο αθλητισμός έχει αρχίσει να γίνεται ένας σύγχρονος και πολύ σημαντικός φορέας κοινωνικοποίησης. Ο αθλητισμός στην εποχή μας δημιουργεί και διαμορφώνει κοινωνικές, πολιτισμικές ακόμα και πολιτικές ταυτότητες σε παγκόσμια κλίμακα (Markovits & Rensman, 2010). Οι αθλητικές «επιλογές» μας φανερώνουν κομμάτια του χαρακτήρα και των πιστεύω μας και λειτουργούν πολλές φορές ως καθρέφτης της προσωπικότητάς μας. Ο αθλητισμός στη σημερινή εποχή δημιουργεί ήρωες, φτιάχνει ιστορίες και συμμετέχει με κάθε τρόπο στη ζωή μας μέσα από την τηλεόραση, το ραδιόφωνο, το διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και με αυτόν τον τρόπο αποτελεί αντικείμενο επικοινωνίας και συζήτησης μεταξύ των ανθρώπων. Μόνο τυχαία δεν είναι η ύπαρξη του αθλητισμού σε άλλα πολιτισμικά μέσα όπως η λογοτεχνία, ο κινηματογράφος ακόμα και η γλυπτική ή η ζωγραφική. Μάλιστα, ίσως και η γλώσσα επικοινωνίας του να είναι μεγαλύτερης εμβέλειας από τα είδη τέχνης και άλλες μορφές ψυχαγωγίας του μέσου ανθρώπου (Laker, 2001). Για του λόγου το αληθές τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα (sport events) όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου ανδρών είναι με διαφορά τα μεγαλύτερα σε τηλεθέαση προγράμματα στον κόσμο. Αγώνες του παγκόσμιου κύπελλου του 2006 στη Γερμανία είδαν, για παράδειγμα, περίπου 30 δις άνθρωποι χωρίς μέχρι τότε το διαδί-

κτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να έχουν τον σημερινό τους ρόλο στους τρόπους προβολής και συζήτησης των γεγονότων στην κοινωνία (Markovits & Rrensmann, 2010). Την πρώτη φορά που το Internet και τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης (social media) μπήκαν ενεργά στην ζωή μας και επηρέασαν την τηλεθέαση και τη συζήτηση πάνω σε ένα αθλητικό γεγονός ήταν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008 στο Πεκίνο. Τότε ξανά έσπασαν τα τηλεοπτικά όρια παρακολούθησης ενός αθλητικού και όχι μόνο γεγονότος, όπως συνέβη και στην πρώτη τηλεοπτική κάλυψη των αγώνων το 1960 στην Ρώμη (Markovits & Rrensmann, 2010).

Εφόσον ασχολούμαστε και μελετάμε την έννοια της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση οφείλουμε να γνωρίζουμε σε βάθος τη δυναμική παρουσία του αθλητισμού στη ζωή των ανθρώπων. Σκοπός της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών μιας συγκεκριμένης περιοχής, αυτή η βελτίωση είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί μέσα και από την ανάπτυξη του αθλητισμού. Πριν φτάσουμε στο σημείο να παντρέψουμε αυτές τις δύο έννοιες οφείλουμε να σταθούμε στον τρόπο με τον οποίο ο αθλητισμός βρίσκεται στην ζωή μας αλλά και τη μορφή που έχει η παρουσία του.

Ο Αθλητισμός ως μέσο επικοινωνίας

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι ο αθλητισμός έχει γίνει πλέον, καλώς ή κακώς, μια απίστευτης κλίμακας παγκόσμια βιομηχανία που επηρεάζει πολλαπλά σημεία της καθημερινότητας μας όπως τον ρουχισμό μας, την παιδεία μας, τη γλώσσα και πολλές άλλες πτυχές της ζωής μας. Έρευνες έχουν δείξει πως κάθε χρόνο 30 εκατομμύρια νέοι άνθρωποι αρχίζουν να ασχολούνται με τον αθλητισμό (Spickard Prettyman & Lampman, 2011). Μπορεί κάποιος να συναντήσει κάθε μέρα νέους και νέες σε αθλητικά πάρκα, γυμναστήρια, γήπεδα. Υπάρχει επίσης και η συμμετοχή μέσω της παρακολούθησης και της ενασχόλησης με τον αθλητισμό, είτε μέσω της τηλεόρασης και του διαδικτύου, είτε μέσα στο γήπεδο την ώρα του αγώνα. Οι σημερινοί πρωταγωνιστές των αθλητικών δραστηριοτήτων αποτελούν παγκόσμια σύμβολα για τις νέες γενιές και οι συμπεριφορές τους είναι θετικά ή αρνητικά παραδείγματα προς μίμηση ή αποφυγή. Οι αθλητικοί σύλλογοι και οι εθνικές ομάδες έχουν γίνει αντικείμενα λατρείας όπως αντίστοιχα οι διάφορες θρησκείες, πολιτισμικές ομάδες και πολιτικά κόμματα.

Με τη βιομηχανοποίηση αλλά και τη γιγάντωση του αθλητισμού, έχουν δημιουργηθεί στενοί δεσμοί επαφής του αθλητισμού με την ιστορία, την πολιτική, την

οικονομία και άρα εν γένει με το σύνολο της κοινωνίας (Markovits & Rensman, 2010).

Παραδείγματα χρησιμοποίησης του αθλητισμού από την πολιτική μπορεί να βρεθούν σε όλη την σύγχρονη ιστορία. Τέτοια είναι η πολιτικοϊδεολογική εκμετάλλευση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1936 στο Βερολίνο από τον Χίτλερ, με σκοπό να δημιουργήσει μια εικονική και υπερεντυπωσιακή εικόνα της Γερμανίας μέσω των αγώνων για τους προσωπικούς του πολιτικούς σκοπούς.

Επίσης, χρησιμοποιήθηκε πολιτικά το παγκόσμιο κύπελλο του 1978 στην Αργεντινή, που ήταν τότε κάτω από τη δικτατορία του Jorge Rafael Videla, ο οποίος ώθησε τον κόσμο στο γήπεδο και τον αποπροσανατόλισε από τα εσωτερικά προβλήματα της χώρας με την νίκη της σε εκείνο το παγκόσμιο κύπελλο.

Ακόμα και σήμερα όμως σε μια διαφορετική εποχή από τότε, χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η παρακολούθηση αγώνων της ποδοσφαιρικής εθνικής ομάδας της Γερμανίας από την πρωθυπουργό της χώρας Angela Merkel ως μέρος της προωθητικής της καμπάνιας για τις εκλογές της χώρας (Markovits & Rensman, 2010).

Ο Αθλητισμός ως μέσον παιδείας

Σε όλη τη γη, σε κάθε χώρα, σε κάθε πόλη ένα ή και περισσότερα αθλήματα κυριαρχούν και επηρεάζουν τον λαό. Το άθλημα μπορεί να διαφέρει, η ουσία όμως παραμένει η ίδια. Εδώ αξίζει να αναφερθεί η ατάκα του Μπίλ Σάνκλι, προπονητή ενός από τους δύο σημαντικότερους συλλόγους στην ιστορία του αγγλικού ποδοσφαίρου. Ο Μπίλ Σάνκλι προπονητής της Λίβερπουλ είχε δηλώσει σε μια συνέντευξη του τη δεκαετία του 1960 ότι «Μερικοί άνθρωποι πιστεύουν ότι το ποδόσφαιρο αποτελεί ζήτημα ζωής και θανάτου. Εγώ διαφωνώ με αυτή την αντίληψη. Το ποδόσφαιρο είναι κάτι παραπάνω». (Spickard Prettyman & Lampman, 2011). Στη θέση του ποδοσφαίρου μπορούμε να αντιπαρατάξουμε Baseball και Basket για την Αμερική, Hockey για τον Καναδά, Rugby για την Αυστραλία και με αυτό τον τρόπο η δήλωση του Shankly αποκτάει αξία για κάθε χώρα και ήπειρο σε όλο τον κόσμο.

Η όλο και αυξανόμενη συμμετοχή του αθλητισμού στην κοινωνία έχει κάνει τον αθλητισμό ένα πολύ σημαντικό φορέα διαμόρφωσης παιδείας. Ο αθλητισμός υπάρχει στα σχολεία όλου του κόσμου, διαμορφωμένος ανάλογα με την κουλτούρα κάθε χώρας, και συμμετέχει στην κοινωνικοποίηση του ατόμου αλλά και στη δημιουργία πειθαρχίας και ομαδικότητας μεταξύ των παιδιών (Spickard Prettyman & Lampman, 2011).

Η εκπαίδευση και ο αθλητισμός είναι δυο πολύ σημαντικοί φορείς διαμόρφωσης προσωπικοτήτων στη σημερινή εποχή. Για αυτό και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με άλλους σημαντικούς τόσο για το πρόσωπο όσο και για την κοινωνία παράγοντες, όπως η θρησκεία, με αποτέλεσμα να παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στη δημιουργία κουλτούρας μέσα στην κοινωνία. Μέσω αυτού του συγκεκριμένου και ιδιαίτερου ρόλου τους αποκτούν αξία, νόημα και πολύ ξεχωριστή θέση στην κοινωνία. Υπάρχουν πολλά ευεργετήματα που μπορούν να αποκομίσουν οι νέοι μέσα από τον αθλητισμό, όπως η συνεργασία, η ομαδικότητα, η αυτονομία, η αυτοπεποίθηση. Ακόμα και ο ρόλος της δικαιοσύνης μπορεί να γίνει κατανοητός μέσω των κανόνων που διέπουν κάθε άθλημα. Σε όλα αυτά τα χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν προσωπικότητες και συμπεριφορές ο αθλητισμός μέσω της εκπαίδευσης έχει να προσφέρει πολλά. Επιπλέον μέσα από τον αθλητισμό οι νέοι έρχονται αντιμέτωποι με πολλά έντονα συναισθήματα που μπορεί να μην έχουν νιώσει ποτέ ως τότε στη ζωή τους. Έτσι μαθαίνουν να αντιδρούν σε αυτά και να τα διαχειρίζονται μέσα σε ένα προστατευμένο περιβάλλον που μοιάζει με μικρόκοσμο της κοινωνίας χωρίς όμως να υπάρχουν και οι ανάλογες συνέπειες. Τέτοια συναισθήματα μπορεί να είναι η χαρά, η λύπη, η νευρικότητα, η επιθετικότητα. Όλα αυτά τα συναισθήματα που γεννιούνται μέσω της συμμετοχής, είτε ακόμα και μέσω της παρακολούθησης, είναι χρήσιμα και σε πολλές άλλες διαφορετικές πτυχές της ζωής μας (Laker, 2001, και Smith, 2009).

Ο Αθλητισμός ως διαπολιτισμική γλώσσα

Ο αθλητισμός αν εξεταστεί προσεκτικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί μια «γλώσσα» επικοινωνίας και μάλιστα παγκόσμιας εμβέλειας. Οι κανόνες κάθε αθλήματος, ο τρόπος βαθμολόγησης της νίκης και της ήττας, τα μεγέθη των γηπέδων, ο αριθμός των επιτρεπόμενων παικτών αποτελούν μια κοινή γλώσσα για όλους τους θεατές και συμμετέχοντες κάθε αθλήματος ξεχωριστά, ανεξάρτητα από ποιά περιοχή και χώρα κατάγεται ο καθένας. Οι συνισταμένες είναι κοινές και μέσω αυτών επικοινωνούν διαφορετικοί πολιτισμοί χρησιμοποιώντας την κοινή γλώσσα του αθλητισμού. Αυτό μπορούμε να το αντιληφθούμε, για άλλη μια φορά, μέσω του παραδείγματος του ποδοσφαίρου, που αποτελεί την περισσότερο διαδεδομένη αθλητική παγκόσμια γλώσσα (Markovits & Rensman, 2010). Από την Παταγονία έως την Ιαπωνία και από την Αμερική έως την Ευρώπη κάθε άνθρωπος ξέρει τί σημαίνει η λέξη γκόλ, κόρνερ, πέναλτι, και πώς τιμωρείται ο παίκτης που χρησιμοποίησε το χέρι του κατά την διάρκεια του αγώνα για να πιάσει τη μπάλα (Markovits & Rensman, 2010). Όπως δεν υπάρχει ιδιαίτερος λόγος του γιατί το φεγγάρι είναι ουδέτερο στην ελληνι-

κή και ο ήλιος αρσενικό έτσι δεν υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος του γιατί δεν επιτρέπεται η χρήση του χεριού στο ποδόσφαιρο. Αυτός είναι ο κανόνας και όλοι τον ακολουθούν (Makrovits & Rrensmann, 2010). Η γλώσσα του αθλητισμού έχει δύο βασικές διαφορές που την καθιστούν παγκοσμίως αποδεκτή. Πρώτον ότι είναι κοινώς αποδεκτή από όλες τις χώρες, τις κουλτούρες, τις κοινωνικές τάξεις και τους πολιτισμούς. Δεύτερον ότι ναι μεν υπάρχουν οι κανόνες που δεν αλλάζουν ποτέ, αλλά η εξέλιξη και το τέλος ενός αγώνα δεν είναι ποτέ προδιαγεγραμμένα και μεταβάλλονται συνεχώς. Αυτή ακριβώς είναι η κοινή γλώσσα που επιτυγχάνει την επικοινωνία μέσα από τον αθλητισμό. Επικοινωνία που υπάρχει μεταξύ ανθρώπων με κοινά χαρακτηριστικά αλλά το κυριότερο, ανθρώπων ολότελα διαφορετικών μεταξύ τους. Το πάθος και η ενασχόληση με τον αθλητισμό δεν κοιτούν κοινωνική τάξη, έθνος, σεξουαλικό φύλλο. Μέσω του αθλητισμού εξισορροπούνται τέτοιες διαφορές και δημιουργείται επικοινωνία για παράδειγμα μεταξύ ενός δισεκατομμυριούχου και ενός ταξιτζή με θέμα την έκβαση ενός αγώνα ή τις ικανότητες ενός παίκτη. Αντίστοιχα φέρνει συμπαίκτες στην ομάδα του σχολείου παιδιά από διαφορετικές εθνικότητες που ζουν στην ίδια πόλη δημιουργώντας και σε αυτούς μια βάση επικοινωνίας (Smith, 2009).

Ο Αθλητισμός μέσα στην πολιτική γλώσσα

Η ανάγκη των πολιτικών να έρθουν κοντά στις μάζες και να επικοινωνήσουν μαζί τους για τα δικά τους συμφέροντα έχει δημιουργήσει μια ακόμα συνθήκη που επιβεβαιώνει τη διαπολιτισμικότητα του αθλητισμού. Έρευνες που έχουν γίνει σε Αμερική και Ευρώπη έχουν δείξει ότι πολλές φορές οι Αμερικάνοι και Ευρωπαίοι πολιτικοί χρησιμοποιούν κατά τη διάρκεια των ομιλιών τους αθλητικούς όρους από αθλήματα με μεγάλη απήχηση τόσο στις υψηλές οικονομικώς όσο και στις χαμηλές κοινωνικές τάξεις, είτε για να έρθουν πιο κοντά τους και να γίνουν αρεστοί είτε για να γίνουν κατανοητοί (Howe, 1988). Η πολιτική αποτελεί ένα πολύ μεγάλο κομμάτι ενασχόλησης όλων των ανθρώπων καθημερινά αφού απασχολεί σχεδόν όλα τα θέματα της κοινωνίας. Συμπερασματικά η χρήση αθλητικών όρων κατ' επιλογή μέσα στον τρόπο επικοινωνίας των πολιτικών φανερώνει το μέγεθος της εμβέλειας του αθλητισμού ως μέσο επικοινωνίας. Αν και δεν υπάρχουν παγκόσμιες αθλητικές εκφράσεις που να μπορούν να ακολουθήσουν κάθε γλώσσα, με μικρές παραλλαγές και αναγωγές στην κάθε γλώσσα και κουλτούρα οι αθλητικές παρομοιώσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στη γλώσσα των πολιτικών. Στην Αμερική, για παράδειγμα, χρησιμοποιούνται εκφράσεις με βάση αθλήματα όπως το Βοξ που αποτελεί το πρώτο σε θεαματικότητα

άθλημα των χαμηλών κοινωνικών τάξεων. Στην Ευρώπη χρησιμοποιούνται πολιτικές παρομοιώσεις περισσότερο με βάση το ποδόσφαιρο που κυριαρχεί απόλυτα στις προτιμήσεις των πολιτών. Για να γίνει περισσότερο κατανοητό πως εμπεριέχονται οι αθλητικές εκφράσεις στην πολιτική γλώσσα θα αναφερθούν δύο παραδείγματα ένα για κάθε μια από τις δύο ηπείρους (Spickard Prettyman & Lampman, 2011): Ο διευθυντής της CIA, George Tenet είχε χαρακτηρίσει κατά το παρελθόν την παρουσία πολεμικών όπλων μαζικής καταστροφής στην περιοχή του Ιράκ ως «slamdunk» της Αμερικής απέναντι στους Ιρακινούς. Ο όρος «slamdunk» στον χώρο του μπάσκετ χαρακτηρίζει πολύ δυνατά και επιβλητικά καρφώματα της μπάλας στο αντίπαλο καλάθι. Αντίστοιχα για να αναφέρουμε ένα Ευρωπαϊκό παράδειγμα αμέτρητες είναι οι φορές που έχουμε ακούσει Έλληνες πολιτικούς να εκφράζονται με ατάκες όπως «η μπάλα πλέον βρίσκεται στο αντίπαλο τερέν», ή το «αυτή τη στιγμή το αντίπαλο κόμμα βρίσκεται σε θέση άμυνας», ή ακόμα και το «το παιχνίδι πλέον βρίσκεται στα μέτρα μας», εκφράσεις όλες βγαλμένες από αθλητικές στιγμές και αγώνες.

Όλα τα παραπάνω παρουσιάζουν περισσότερο ενδιαφέρον αν εξεταστεί και η θέση της γυναίκας πάνω σε αυτού του είδους τις πολιτικές εκφράσεις. Όπως αναφέρει ο Frank Luntz, αμερικανός πολιτικός σύμβουλος, οι αθλητικές αναφορές στην πολιτική γλώσσα εκνευρίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό το γυναικείο φύλλο. Αυτό επιβεβαιώνεται και μέσω του παραδείγματος της Αμερικανίδας πολιτικού Sarah Palin που σε πολιτική της δήλωση το 2008 είχε πει «τα γάντια (του μποξ) βγαίνουν, και στη θέση τους φοράμε τακούνια» (Spickard Prettyman & Lampman, 2011).

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΉ ΑΥΤΟΔΙΟΪΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Έχοντας αναλύσει διεξοδικά τις έννοιες της τοπικής αυτοδιοίκησης και του αθλητισμού σε Ελληνική αλλά και παγκόσμια εμβέλεια έτσι ώστε να είναι απόλυτα κατανοητές οι δυναμικές τους, τώρα θα προσπαθήσουμε να δείξουμε πώς μπορεί η τοπική αυτοδιοίκηση και ο αθλητισμός να ενωθούν σε ένα σώμα. Αυτή η ένωση έγινε για πρώτη φορά πριν 40 χρόνια μέσω του κινήματος «Αθλητισμός για όλους» (ΑγΟ).

Το 1975 το συμβούλιο της Ευρώπης αναγνώρισε ως κοινωνική υπηρεσία το κίνημα «Αθλητισμός για όλους» (ΑγΟ). Η διαρκώς μεταβαλλόμενη και πολυδιάστατη, λόγω της εξέλιξης του αθλητισμού, διάσταση του όρου δεν έχει δώσει ένα σαφή ορισμό του κινήματος. Περιγράφεται ως ένα εξελισσόμενο κίνημα σε ολόκληρο τον πλανήτη που περιλαμβάνει ως δραστηριότητες την ατομική αλλά και την ομαδική άθληση όπως και τον συντονισμό και την οργάνωση εθνικών διακρατικών και εθελοντικών φορέων κοινωνικής δράσης (Νικηταράς, 2003).

Το 1984 η διάσκεψη του Μπρίζ έδωσε την πιο ξεκάθαρη ερμηνεία του αθλητισμού χωρίς κανένα περιορισμό για οποιοδήποτε μέρος του κόσμου. Αυτός ο ορισμός θεωρεί την άθληση ως μια **ελεύθερη και αυθόρμητη φυσική δραστηριότητα** που αφορά τον ελεύθερο χρόνο. Οι βασικότερες και κύριες μορφές της είναι η αναζωογόνηση, η διασκέδαση και η χαλάρωση.

Η λέξη «Όλους» αφορά το όσο δυνατόν ευρύτερο φάσμα του πληθυσμού και των δύο φυλών και κυρίως όλων ανεξαρτήτως των ηλικιών (Νικηταράς, 2003). Η διάσκεψη κατέληξε στο συμπέρασμα πως «Άθληση για όλους» πρέπει να παρέχεται με τις κατάλληλες συνθήκες και προϋποθέσεις, σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, ούτως ώστε να πραγματοποιείται συστηματικά είτε μέσω διαφόρων αθλημάτων είτε μέσω άλλων φυσικών δραστηριοτήτων σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ατομικών δυνατοτήτων του κάθε ασκούμενου ξεχωριστά. Από εκείνη την εποχή έως σήμερα οι μορφές του κινήματος ΑγΟ, οι οποίες καλύπτονται από τον παραπάνω ορισμό και συμπέρασμα, αποτελούν ζήτημα το οποίο χρήζει διερεύνησης. Το Συμβούλιο της Ευρώπης κάνει κάποιες γενικές συστάσεις αλλά κάθε μέλος του εφαρμόζει διαφορετικά την πολιτική σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Πολλές χώρες προσδιόρισαν την έννοια γλωσσικά ως «Sport for All» και στη συνέχεια έδωσαν τα χαρακτηριστικά τα οποία εκείνες επιθυμούσαν χωρίς να παραμένουν απόλυτα πιστές

στις μορφές του κινήματος. Οι δράσεις του κινήματος ορίστηκαν με βάση τρεις κύριες παραμέτρους. Τις:

- α) Βιολογικές και Ιατρικές,
- β) Κοινωνικές,
- γ) Ανθρωπιστικές.

Οι Βιολογικές και Ιατρικές δημιουργήθηκαν με βάση την έλλειψη εκγύμνασης σε κοινωνίες βιομηχανοποιημένες όπου η έλλειψη αυτή αποτελεί συχνά αιτία ασθενειών. Οι δαπάνες του κράτους οι οποίες αφορούν την κάλυψη αναγκών που αφορούν την υγεία και την πρόνοια μπορούν να περιοριστούν σε πολύ μεγάλο βαθμό αν οι πολίτες γυμνάζονται περισσότερο καθώς με αυτόν τον τρόπο διατηρούνται υγιείς.

Τα οφέλη για κάθε ανθρώπινο οργανισμό ξεχωριστά αλλά και τα οικονομικά οφέλη της τοπικής κοινωνίας και εν συνεχεία του κράτους είναι δύο πολύ βασικά επιχειρήματα που μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση και τα προγράμματα της. Στη συνέχεια η κοινωνική παράμετρος είναι εξίσου σημαντική. Οι αξίες του αθλητισμού είναι αναγνωρισμένες εδώ και αιώνες όμως για πολλά χρόνια η άσκηση και ο αθλητισμός αφορούσαν μόνο μια συγκεκριμένη μειοψηφία ανθρώπων. Έγινε λοιπόν άμεση η ανάγκη για τη δημιουργία όλων εκείνων των απαραίτητων συνθηκών ώστε να μπορεί να ασκείται οποιοσδήποτε πολίτης, ανεξαρτήτως κοινωνικής ομάδας. Διάφορες πιο ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες όπως τα μικρά παιδιά, οι γυναίκες, οι μετανάστες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και, τέλος οι ηλικιωμένοι, οφείλουν να έχουν τις απαραίτητες συνθήκες που χρειάζονται για να μπορέσουν να αθληθούν. Τέλος, η ανθρωπιστική πλευρά αφορά στην ανάγκη του πολίτη για απελευθέρωση από την μεγάλη ψυχολογική πίεση, το άγχος και γενικότερα τη δύσκολη καθημερινότητα μιας βιομηχανοποιημένης κοινωνίας. Με την άθληση ο άνθρωπος έρχεται πολύ πιο κοντά στη φύση, επικοινωνεί, εκφράζεται και αλληλεπιδρά ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης, εθνικότητας ή φύλου στο οποίο ανήκει.

Το υπόβαθρο της δημιουργίας του κινήματος

Η γέννηση της ιδέας αλλά και του οργανισμού του κινήματος ΑγΟ εντοπίζεται στο γεγονός πως για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας οι πολίτες κατανάλωναν μεγάλες ποσότητες τροφής οι οποίες δεν αντιστοιχούσαν σε αυτές τις οποίες χρειαζόταν ο οργανισμός τους. Αυτό οδήγησε σε κατακόρυφη αύξηση των δαπανών στον τομέα της υγείας και στην απαραίτητη λήψη μέτρων. Επιπλέον εκείνη την εποχή το ενδιαφέρον των πολιτών για τον αθλητισμό είτε μέσα από τους Ολυμπι-

ακούς αγώνες είτε μέσα από τα παγκόσμια κύπελλα ποδοσφαίρου έδειχνε να αυξάνεται διαρκώς, ενώ η συμμετοχή των ανθρώπων στον αθλητισμό αναγνωριζόταν πλέον ως θεμελιώδες δικαίωμα.

Όπως προαναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα για τη δύναμη του αθλητισμού, η τηλεόραση εκείνη την εποχή έπαιξε ιδιαίτερα σημαντικό και καταλυτικό ρόλο στην αύξηση του ενδιαφέροντος του κοινού για τον αθλητισμό. Επιπλέον η χρονική στιγμή ήταν πιο κατάλληλη από κάθε άλλη φορά. Οι καταστροφικές συνέπειες του Β΄ παγκοσμίου πολέμου οδήγησαν τα ανεπτυγμένα κράτη να δώσουν προτεραιότητα στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας. Όμως, κυρίως λόγω του πολέμου, τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας περιορίζονταν στην ιατρική περίθαλψη, την εκπαίδευση και τη στέγαση. Ωστόσο, η ραγδαία οικονομική ανάπτυξη εκείνων των δεκαετιών δημιούργησε τις κατάλληλες βάσεις έτσι ώστε να συμπεριληφθεί και ο πολιτισμός με τον αθλητισμό στις υπηρεσίες πρόνοιας και με αυτό τον τρόπο διευρύνθηκε το φάσμα. Με την οικονομική άνθιση ξεκίνησε και η έντονη δυναμική παρουσία του κινήματος «Αθλητισμός για Όλους» (Herberichs, 1984).

Ο Σχεδιασμός του Κινήματος ΑγΟ

Το 1968 στο Παρίσι έγινε η συνεδρίαση της επιτροπής σχεδιασμού με τους εμπνευστές του κινήματος να συμφωνούν πως το κίνημα πρέπει να παρέχει όλους εκείνους του κατάλληλους όρους οι οποίοι θα καθιστούν δυνατή τη συμμετοχή του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στις αθλητικές δραστηριότητες. Η άθληση θα πρέπει να γίνεται συστηματικά είτε σε κάποιο κύριο άθλημα είτε σε πολλές διαφορετικές δραστηριότητες οργανωμένες και μη με στόχο την πολύπλευρη βελτίωση της κοινωνίας στους τομείς της υγείας της κοινωνικής συνοχής και της επαγγελματικής αποκατάστασης. Με αυτόν τον τρόπο το κίνημα ΑγΟ μετατράπηκε σε μια δράση της τοπικής αυτοδιοίκησης με βαθύ κοινωνικό χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση αμιγώς αθλητικό. Έτσι οι πολιτικές του κινήματος με αυτόν τον τρόπο υιοθετήθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης ως ένα στοιχείο του "Κράτους Πρόνοιας". Οι δημόσιοι φορείς, όπως το κράτος και η τοπική αυτοδιοίκηση, γίνανε οι αρμόδιοι για τη δημιουργία αυτών των απαραίτητων συνθηκών αλλά και προγραμμάτων που θα επέτρεπαν σε τοπικό επίπεδο στους πολίτες να αθλούνται, πάντοτε με γνώμονα τα ιδιοσυγκρασιακά στοιχεία και την κουλτούρα κάθε τοπικής κοινωνίας (Herberichs, 1984).

Η αρχή του κινήματος ΑγΟ

Η αρχή λοιπόν του κινήματος «Αθλητισμός για Όλους» ουσιαστικά σήμανε την αρχή της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από δράσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης και ένωσε για πρώτη φορά αυτές τις δύο έννοιες, τον αθλητισμό με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Επίσημα η ιστορία του κινήματος ξεκινάει στις 17 Ιανουαρίου του 1968 στην πόλη του Μπριτζ στο Βέλγιο όπου έγινε η συνεδρίαση του οργανωτικού σχεδιασμού αποτελούμενη από μια ομάδα πέντε μελών. Η διάσκεψη αυτή διήρκεσε τρεις μέρες και απετελείτο από τρεις βασικούς άξονες:

- τον καθορισμό του πλαισίου του κινήματος καθώς αυτό ήταν για πολλά χρόνια ασαφές και αποπροσανατόλιζε από τον βασικό στόχο.
- τον προσδιορισμό των ενεργειών που έπρεπε να γίνουν και να δημιουργηθεί μια γενικότερη περιγραφή ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος που θα φανέρωνε τη μελλοντική δράση και τα σχέδια του κινήματος για την εξέλιξη του.
- τέλος, έπρεπε να επιλεγθούν τα πρώτα προγράμματα με τα οποία θα ξεκινούσε τη δράση του το κίνημα.

Κατά τη διάρκεια της συνόδου στην πόλη του Μπριτζ μελετήθηκαν σε βάθος εκθέσεις ειδικών από πολλές χώρες σχετικά με νέες μορφές και μεθόδους άσκησης στο πλαίσιο των δυνατοτήτων όλων των ανθρώπων (Marchand, 1989). Οι πρώτες χώρες που κατέθεσαν εκθέσεις ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Ισπανία, η Γερμανία και η Ολλανδία.

Σε προηγούμενη ενότητα είχε αναφερθεί η έντονη αθλητική κουλτούρα της Αγγλίας και της Γερμανίας, γεγονός που αποδεικνύεται από τέτοιου είδους δράσεις, καθώς οι χώρες οι οποίες κατέθεσαν τότε τις προτάσεις τους ήταν πρωτοποριακές για τη διάσταση του αθλητισμού στην κοινωνία τους αλλά και για τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η σύνοδος του Μπριτζ αποτέλεσε καθοριστικό γεγονός για την ανάπτυξη του κινήματος της ΑγΟ στη Δύση καθώς μέσω αυτής διαμορφώθηκε μια σειρά ιδεών σε επίσημο πλαίσιο και κυρίως με ξεκάθαρες βασικές αρχές. Μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και δόθηκε στους εθνικούς οργανισμούς αθλητισμού κάθε χώρας. Επιπλέον συνέβαλε στην αρχή της δημιουργίας μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής για πρώτη φορά στην ιστορία της Ευρώπης. Αυτή η κίνηση επέφερε έπειτα από 7 χρόνια και τη γέννηση του Καταστατικού Χάρτη της Ευρωπαϊκής ΑγΟ. Βεβαίως σε εκείνο το σημείο η έννοια της έκφρασης «Αθλητισμός για Όλους» δεν ήταν κάτι καινούργιο για

τα δεδομένα της εποχής καθώς υπήρχε στα επίσημα έγγραφα του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1966 (Marchand, 1989).

Ο ιδρυτής και πρωτοπόρος του κινήματος της «Άθλησης για Όλους» ήταν ο Jurgen Palm, ο οποίος υποστήριξε πως παρεμφερείς μορφές του κινήματος υπήρχαν στις σκανδιναβικές χώρες από τις αρχές της δεκαετίας του 1960.

Εκείνη την εποχή θέματα τα οποία αφορούσαν στην παιδεία και τον πολιτισμό της Συνθήκης των Βρυξελλών μεταφέρθηκαν στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το 1962, δύο χρόνια αργότερα, το Συμβούλιο Πολιτιστικής Συνεργασίας ανέλαβε τις αρμοδιότητες για τη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό. Δημοσκοπήσεις που πραγματοποιήθηκαν, έδειξαν πως αρκετοί Ευρωπαίοι πολίτες κάνανε κάποιο άθλημα ή ασκούσαν σε άλλες δραστηριότητες. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο ζητήθηκε από πλευράς του Συμβουλίου Πολιτιστικής Συνεργασίας να εξετασθεί σοβαρότερα το ζήτημα του αθλητισμού στην κοινωνία και να κατατεθούν οι ανάλογες προτάσεις. Δημοσιεύθηκαν αρκετές μελέτες και διαφόρων ειδών νέες ιδέες. Οι μελέτες έθιξαν ζητήματα ιδιαιτέρως σοβαρά όπως ο υπερπληθυσμός σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις και η επιτακτική ανάγκη για οργανωμένες φυσικές δραστηριότητες που θα αποφέρουν πολλαπλά οφέλη στην επικοινωνία αλλά κυρίως στην υγεία των πολιτών (Marchand, 1989). Τότε προτάθηκε η δημιουργία ενός συντονιστικού οργανισμού για το κίνημα του ΑγΟ στο Συμβούλιο της Ευρώπης και σε εκείνο το χρονικό σημείο ξεκίνησε η καμπάνια προώθησης του κινήματος στα κράτη-μέλη του Συμβουλίου.

Χώρες πρότυπα για την εισαγωγή του «Αθλητισμού για Όλους» ήταν και οι χώρες που έκαναν τις πρώτες έρευνες και προαναφέραμε όπως η Γερμανία, η Ισπανία, η Σουηδία, η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο καθώς και η Νορβηγία. Άλλες ανατολικές χώρες οι οποίες ήταν και αυτές δεκτικές όπως η ΕΣΣΔ, η Πολωνία καθώς και η Τσεχοσλοβακία είχαν ήδη προετοιμάσει το έδαφος έχοντας δημιουργήσει εθνικές αθλητικές πολιτικές (Uchiuumi, 2003). Ο αθλητισμός ήταν πλέον παρών στην παγκόσμια κοινωνία, εν δυνάμει κομμάτι της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό φανερώνεται και από το γεγονός πως και οι ΗΠΑ εισήγαγαν αθλητική εκστρατεία με αντικείμενο την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε όλες τις πολιτείες με τον τίτλο «National Fitness», ενώ τέλος, στην Αυστραλία υπήρχε ήδη το «National Fitness Council» (Uchiuumi, 2003). Το μεγαλύτερο βήμα όμως έγινε στις 14 Σεπτεμβρίου 1970 στο Στρασβούργο. Τότε έγινε ίσως ο σημαντικότερος διάλογος γύρω από το θέμα της «Άθλησης για Όλους» με πολλές από τις επισημάνσεις του να αποτελούν σημείο αναφοράς για τον Ευρωπαϊκό αθλητισμό ακόμα και σήμερα, 45 χρόνια μετά.

Υπογραμμίστηκε η σταδιακή ανάπτυξη της ΑγΟ και η αναγκαιότητα της δημιουργίας ενός κέντρου το οποίο θα διαχειρίζεται τις πληροφορίες και θα ανταλλάσει δεδομένα, αποτελέσματα, συμπεράσματα και εμπειρίες γύρω από το κομμάτι του αθλητισμού. Το κίνημα ήταν πλέον μια «ιδέα» που έπαιρνε σάρκα και οστά, ήταν όμως και ένα πολιτικό γεγονός. Η ιδέα πηγάζει από το γεγονός πως ο αθλητισμός προσεγγίζεται πλέον ως προς τις κοινωνικές διαστάσεις και προεκτάσεις του. Ο αθλητισμός γίνεται πια ένα κομμάτι και ένα απαραίτητο στοιχείο της καθημερινότητας των ανθρώπων. Αποτελεί όμως και ένα κομμάτι της τοπικής αυτοδιοίκησης για τη σωστή του οργάνωση και την πλήρη απόδοση όλων των ωφελειών που μπορεί να προσφέρει στην τοπική κοινωνία, και έτσι με αυτόν τον τρόπο αποτελεί και πολιτικό γεγονός (Uchiuumi, 2003).

Σημαντικές ημερομηνίες ανάπτυξης του αθλητισμού

Στις 14 Μαΐου του 1971 ξεκίνησε μια πρώτη προσπάθεια σύνταξης ενός βασικού Ευρωπαϊκού Καταστατικού με τις προσπάθειες αυτές να επικεντρώνονται τα επόμενα χρόνια στην σύνταξη του τελικού καταστατικού. Το 1974 γίνεται αποδεκτή από την επιτροπή των υπουργών η πρόταση του Συμβουλίου της Ευρώπης να αποτελέσει ο αθλητισμός ξεχωριστό τομέα και να δημιουργηθεί ένα όργανο με συμμετέχοντες κυβερνητικούς αλλά και μη κυβερνητικούς αντιπροσώπους των αθλητικών οργανισμών. Στις 28 Ιουνίου 1974 παρουσιάζεται η αρχική εκδοχή του καταστατικού και τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους συζητήθηκε στο Στρασβούργο η τρίτη έκδοσή του. Η τέταρτη έκδοση είναι εκείνη η οποία υιοθετήθηκε ως η επίσημη πρόταση προς τους Υπουργούς Αθλητισμού τον Ιανουάριο του 1975 (Uchiuumi, 2003). Η Επιτροπή των Υπουργών έδωσε την αρμοδιότητα σε Υπουργικές Επιτροπές να μελετούν τα ζητήματα τα οποία άπτονται των αρμοδιοτήτων τους. Έτσι ο αθλητισμός αποτέλεσε θέμα μελέτης Υπουργών που είχαν ως αρμοδιότητα αθλητικά θέματα. Οι συγκεκριμένοι υπουργοί έπρεπε να μελετήσουν τα θέματα και στη συνέχεια να καταθέσουν τις προτάσεις τους για το καταστατικό το οποίο είχε ήδη συνταχθεί. Οι υπουργοί ακολουθώντας τις οδηγίες εξέθεσαν τις παρατηρήσεις τους στις Βρυξέλλες στις 20 Μαρτίου του 1975.

Το κείμενο επικυρώθηκε επισήμως από την επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 24 Σεπτεμβρίου του 1976 (Uchiuumi, 2003). Αυτή η ημερομηνία αποτελεί ορόσημο για δύο πολύ βασικούς λόγους. Πρώτον γιατί επισημοποιήθηκε το Ευρωπαϊκό Καταστατικό Αθλητισμού, κυρίως όμως γιατί ήταν η πρώ-

τη φορά στην ιστορία στην οποία συναντήθηκαν Υπουργοί με αποκλειστική αρμοδιότητα τον Αθλητισμό. Το καταστατικό σηματοδοτούσε την ύπαρξη ενός ευρωπαϊκού προγράμματος αθλητικής ανάπτυξης μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση κάθε περιοχής. Η εφαρμογή καθώς και η επεξεργασία του όμως ήταν αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Ευρώπης το οποίο επόπτευε τις ενέργειες κάθε κράτους-μέλους. Κάθε κράτος-μέλος είχε την υποχρέωση να ελέγχει αντίστοιχα κάθε τοπική κοινωνία ως προς την ανάπτυξη του αθλητισμού έτσι ώστε να δίνει μια συλλογική εικόνα ανάπτυξης στον τομέα του αθλητισμού (Mazeuad, 1984).

Η αυτοτέλεια του αθλητισμού ήρθε το 1977 μέσω της δημιουργίας της Επιτροπής Ανάπτυξης Αθλητισμού (Committee for the Development of Sports). Η συγκεκριμένη επιτροπή ήταν ανεξάρτητη και υπαγόταν απευθείας στην Επιτροπή των Υπουργών στους οποίους κατέθεσε προτάσεις οι οποίες βασίζονταν στις υποδείξεις του Conference of European Ministers of Sport. Ουσιαστικά αυτή η επιτροπή ανάπτυξης του αθλητισμού αποτελούσε τον σύνδεσμο μεταξύ του Συμβουλίου των Υπουργών και του Συνεδρίου των Υπουργών Αθλητισμού. Το Συμβούλιο της Ευρώπης απέδιδε μεγάλη σημασία στον μηχανισμό συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη-μέλη του Συμβουλίου (Mazeuad, 1984). Ο μηχανισμός αυτής της συνεργασίας θα έδειχνε τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργήσει και θα αναπτυχθεί αθλητισμός στο κάθε κράτος ξεχωριστά, μέσα όμως στο πλαίσιο του καταστατικού. Ο βαθμός της επίτευξης αυτών των στόχων θα εξαρτιόταν από την αποδοτικότητα της συνεργασίας μεταξύ των κρατών. Η συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών επέφερε σημαντικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη του αθλητισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σημεία αναφοράς αποτελούν τα Συμβούλια των Υπουργών Αθλητισμού που πραγματοποιούνταν ανά τρία χρόνια.

Το συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο το 1978 είχε ακόμα ως κύριο θέμα την επεξεργασία του καταστατικού. Στο συγκεκριμένο συνέδριο συγκεντρώθηκαν εθνικές εκθέσεις για τον αθλητισμό και έγινε μια πρώτη αποτίμηση των πεπραγμένων. Το συνέδριο κατέληξε στο συμπέρασμα πως ο ρόλος του καταστατικού είχε πολύ θετικό αντίκτυπο στο κίνημα της «Άθλησης για Όλους». Στο 3^ο συνέδριο των Υπουργών του Αθλητισμού στην Πάλμα ντε Μαγιόρκα το 1981 παρατηρήθηκε πρόοδος σε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν την «Άθληση για Όλους».

Η συνεργασία ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη και η θετική ανταπόκριση και συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε χώρας είχαν οδηγήσει σε πολύ θετικά αποτελέσματα τα οποία συνεισέφεραν στην ανάπτυξη όλων των πτυχών της ΑγΟ που είχαν συζητηθεί στις ανεπίσημες συναντήσεις των Υπουργών στο Παρίσι το 1978,

στην Αθήνα το 1979, καθώς και στο Στρασβούργο το 1980. Οι συζητήσεις που έγιναν σε αυτές τις συναντήσεις αφορούσαν κυρίως την κοινωνική πλευρά και τα ζητήματα κοινωνικού χαρακτήρα του αθλητισμού (Mazeuad, 1984). Επιπλέον οι συναντήσεις αυτές επικεντρώθηκαν σε ζητήματα όπως η διεύρυνση της συμμετοχής των ομάδων στόχων σε αθλητικά προγράμματα, οι αθλητικές επιστήμες και τα θέματα ηθικής που σχετίζονται με τον αθλητισμό.

Τέλος, επισημάνθηκε η ανάγκη για στενότερη συνεργασία των Υπουργείων Υγείας με τις τοπικές αυτοδιοικήσεις και όχι μόνο του Υπουργείου Αθλητισμού, αφού βασικός παράγοντας της ανάπτυξης του κινήματος και εν γένει του αθλητισμού ήταν και ο τομέας της υγείας. Εκφράστηκε επιπλέον η επιθυμία για ενδυνάμωση των δεσμών με τους επικεφαλής του Ολυμπιακού Κινήματος και τις Διεθνείς Αθλητικές Ομοσπονδίες έτσι ώστε να βοηθηθούν περισσότερο οι τοπικές αυτοδιοικήσεις σε ζητήματα οργάνωσης αλλά και εγκυρότητας (Mazeuad, 1984). Οι συζητήσεις ανάμεσα στους προαναφερθέντες θεσμούς και τους Υπουργούς Αθλητισμού έγιναν για πρώτη φορά το 1977 στην Λισαβόνα και από τότε διεξάγονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Με την πάροδο των χρόνων και μετά από το Συνέδριο των Υπουργών Αθλητισμού το 1986 στο Δουβλίνο επισημάνθηκε ότι η συνεργασία ανάμεσα στα κράτη είχε φτάσει σε ικανοποιητικό επίπεδο. Επιπλέον ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν διακριτός στην εφαρμογή των εντολών από το Καταστατικό και το Υπουργείο και η ανάπτυξη του αθλητισμού ήταν συνεχώς όλο και σε καλύτερο επίπεδο. Μέσω συνεργασιών, συντονισμένων ενεργειών και ανταλλαγής πληροφοριών, είτε μεταξύ κρατών είτε μεταξύ δήμων μέσα στην ίδια την χώρα, οι αρμόδιες υπηρεσίες ήταν σε θέση να αντιμετωπίσουν οποιοδήποτε μη αναμενόμενο συμβάν με αποτελεσματικότητα. Υπήρχε μιας σαφής ροή και ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν ενισχυμένος στην ανάπτυξη του αθλητισμού. Οι αθλητικοί οργανισμοί, που αναπτύσσονταν συνεχώς μέσω οικονομικών απολαβών από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και από χορηγούς και εφοδιάζονταν με τον απαραίτητο εξοπλισμό, είχαν πλέον σωστή δομή και οργάνωση και έτσι εξυπηρετούσαν με τον σωστό τρόπο και τους πολίτες.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετήσει και να ερευνήσει την ανάπτυξη του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα και το εξωτερικό κατά την πάροδο των χρόνων. Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε μια ποιοτική και περιγραφική έρευνα.

Μια ποιοτική έρευνα παρέχει μία σε βάθος λεπτομερή κατανόηση όχι μόνο από ορατά και αόρατα φαινόμενα αλλά και από συμπεριφορές, θεωρίες και δράσεις στα πλαίσια μιας νατουραλιστικής έρευνας (Krueger, 1994). Οι ποιοτικές μέθοδοι βασίζονται στη διερεύνηση ανοιχτών θεωρητικών πλαισίων (Padgett, 1998). Επίσης ο κύριος σκοπός μιας ποιοτικής προσέγγισης είναι να ερευνήσει πώς μια θεωρία, μια ιδέα ή μια τακτική αλληλεπιδρούν συνδυαστικά με την πραγματικότητα (Silverman, 2010). Πώς δηλαδή μια θεωρία εφαρμόζεται στην πράξη, και αυτός είναι ο κύριος λόγος που επιλέχθηκε μια τέτοια προσέγγιση αφού αυτοσκοπός της παρούσας έρευνας δεν ήταν η παραγωγή στατιστικών δεδομένων αλλά η βιβλιογραφική μελέτη του φαινομένου.

Δευτερογενής Έρευνα

Δευτερογενείς πληροφορίες είναι αυτές που έχουν δημιουργηθεί από κάποιο άλλο πρόσωπο για δική του χρήση (Cohen et al, 2011). Τέτοιες πηγές που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτήν την έρευνα περιλαμβάνουν: Βιβλιογραφία, υλικό, ιστοσελίδες και αρθρογραφία από το διαδίκτυο. Οι αντλημένες από δευτερογενή έρευνα πληροφορίες μπορούν να αποτελέσουν την βάση για ένα ολόκληρο ερευνητικό έργο. (Krueger, 1994). Η παρούσα εργασία, βασίστηκε σε δευτερογενείς πηγές, οι οποίες συμβάλουν στην κατανόηση του θεωρητικού υποβάθρου της έννοιας της ανάπτυξης του αθλητισμού στην τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και τους τρόπους με τους οποίους γίνονται οι προσπάθειες για την ανάπτυξη αυτή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Οι δευτερογενείς πηγές πληροφόρησης προκύπτουν ως το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των πρωτογενών πηγών πληροφόρησης: βιβλιογραφίες και ευρετήρια. Οι δευτερογενείς πηγές ουσιαστικά παρέχουν πληροφορίες για πρωτογενείς πηγές ή για πρωτότυπες πληροφορίες που έχουν τροποποιηθεί, επιλεγεί ή έχουν αποκτήσει νέα διάταξη, με στόχο να εξυπηρετήσουν το σκοπό της παρούσας εξέτασης. Μέσω μιας εμπεριστατωμένης έρευνας για τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και για την έκφραση και ανάπτυξη του αθλητισμού μέσα από αυτήν, στην παρούσα εργασία συλλέχθηκαν πλούσιες βιβλιογραφικές αναφορές προερχόμενες από άρθρα,

βιβλία και ιστοσελίδες. Μια τέτοια διαδικασία θα μπορούσε να αποκαλείται ως έρευνα θεωρητικής αναπτυξιακής ανάλυσης δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνει επιλογή και συζήτηση αναφορικά με το θεωρητικό υπόβαθρο και το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας και προβαίνει σε συγκριτική μελέτη των θεωριών στα πλαίσια που αυτή εφαρμόζεται (Silverman, 2010). Παρόλο που και οι πρωτογενείς και οι δευτερογενείς πηγές είναι εξίσου σημαντικές για μία μη πρωτότυπη έρευνα, στη συγκεκριμένη μελέτη επιλέχθηκε ο δευτερογενής παράγοντας πληροφόρησης καθώς επιτρέπει συγκρίσεις πηγών ανεξαρτήτως χρονιάς, κράτους ή προσέγγισης.

Η έρευνα βασισμένη σε δευτερογενή δεδομένα είναι ο πιο γρήγορος και οικονομικός τρόπος για να εξεταστεί μια πρόταση ή μια θεωρία λαμβάνοντας υπόψη ένα ευρύ μήκος έρευνας, ιδιαίτερα όταν αυτή γίνεται στα πλαίσια μιας πανεπιστημιακής μελέτης (Silverman, 2010). Ο ερευνητής που επιλέγει μια τέτοια έρευνα επιθυμεί να συγκεντρώσει μακροσκελή δεδομένα από ένα όσο πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα πληθυσμού, και το κάνει για να μπορέσει να πει με στατιστική σιγουριά ότι συγκεκριμένα χαρακτηριστικά μιας θεωρίας παρατηρούνται στην πράξη και πως αυτά συνδέονται μεταξύ τους (Cohen et al, 2011).

Ύστερα από μια ολοκληρωμένη και λεπτομερή παρουσίαση των ήδη δημοσιευμένων πηγών, ακολούθησε η ανάλυση και σύγκριση αυτών με σκοπό να εξυπηρετήσουν τους στόχους της παρούσας εργασίας. Το πλεονέκτημα που παρουσίασε η συγκεκριμένη ανάλυση ήταν ότι κυμαινόταν στα ίδια μήκη κύματος με παρόμοιες έρευνες στον χώρο, παρουσιάζοντας σχετικά δεδομένα του ίδιου ενδιαφέροντος, παρ' όλο που συχνά μια τέτοια μέθοδος παρουσιάζει δυσκολίες όσον αφορά την ποιότητα των δεδομένων. Ωστόσο έγινε προσπάθεια να διατηρηθεί η αντικειμενικότητα, εγκυρότητα και αξιοπιστία των δεδομένων.

Συγκεκριμένα ερευνήθηκαν και παρατίθενται: η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης, η σύνδεση του αθλητισμού με τον θεσμό· η ανάπτυξη του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση σε Ελλάδα και εξωτερικό, οι τρόποι ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση είτε μέσα από το κίνημα αθλητισμός για όλους, είτε μέσα από τοπικές αθλητικές διοργανώσεις· τέλος, η ανάπτυξη της ίδιας της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από τον αθλητισμό για την ολοκλήρωση της ποιοτικής και ολοκληρωτικής έρευνας στο θέμα της εργασίας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Άθληση για όλους και Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα

Η ανάπτυξη στην Ευρώπη αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο της ΑγΟ και του παγκόσμιου κινήματος της, όπως αναλύσαμε και προηγουμένως, βρίσκει την Ελλάδα σε καθεστώς πολιτικής αστάθειας το οποίο στην συνέχεια οδηγεί την χώρα σε δικτατορία η οποία και διήρκησε 7 χρόνια. Η δικτατορική κυβέρνηση της εποχής προσπάθησε να προωθήσει τη συγκεκριμένη δράση με το σύνθημα «Κάθε πόλις και στάδιο, κάθε χωριό και γυμναστήριο». Όμως η προσπάθεια της αυτή δεν είχε τα ανάλογα αποτελέσματα καθώς δεν υπήρξε κάποια σαφής πολιτική ανάπτυξης σε αντίστοιχο πλαίσιο με το διεθνές επίπεδο. Αντιθέτως, δείχνουν να αξιοποιούνται περισσότερο επιτυχίες αθλητικών συλλογών εκείνης της εποχής έτσι ώστε ο λαός να αποπροσανατολιστεί από τα πολλά και διάφορα πολιτικά και όχι μόνο προβλήματα που βίωνε η χώρα (Χρήστου, 1982).

Γενικώς αυτές τις επιτυχίες δεν τις εκμεταλλεύθηκε με τον σωστό τρόπο το κράτος έτσι ώστε να ωθήσουν τον λαό προς τον αθλητισμό. Η αρχή της μεταπολίτευσης είναι εκείνη η περίοδος που εμφανίζει κάποιες σκέψεις και πολιτικές σχετικά με τον μαζικό αθλητισμό, οι οποίες υφίστανται έως τα τέλη της δεκαετίας του 80. Η ιδέα της συμμετοχής των πολιτών σε αθλητικές δραστηριότητες υπάρχει έντονα στον λόγο των πολιτικών και κοινωνικών φορέων της εποχής όπως είναι τα κόμματα, η αυτοδιοίκηση ακόμα και οι φορείς οργανωμένων συλλόγων (Χρήστου, 1982). Έτσι μπορούμε να θεωρήσουμε τη δεκαετία του '80 ως τη βάση των πρώτων θεμέλιων της ιδέας της συμμετοχής στον αθλητισμό μέσω της οργανωμένης παρέμβασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μέχρι τότε οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης περιορίζοντας απλώς στη διεκδίκηση, τη δημιουργία και τέλος την προσπάθεια συντήρησης ορισμένων αγωνιστικών χώρων. Ουσιαστικά λοιπόν δεν είχαν καθόλου οργανωμένο σχέδιο δράσης και πολιτική ανάπτυξης στο κομμάτι της δραστηριοποίησης των πολιτών με τον αθλητισμό. Σταδιακά όμως άρχισαν να έχουν ένα όλο και πιο υπαρκτό ρόλο στην προσπάθεια του κράτους και των συλλόγων για την ανάπτυξη της έννοιας του αθλητισμού στην κοινωνία.

Σε πρώτο στάδιο οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούσαν μόνο να προτείνουν στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) ονόματα φιλάθλων για διορισμό σε αθλητικές θέσεις. Ουσιαστικά και πάλι διακρίνουμε πως δεν υπήρχε σχέδιο, καθώς οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν πλήρως ανίσχυροι. Το κυρίως πρό-

βλημα για την περαιτέρω συμμετοχή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη του αθλητισμού ήταν η έλλειψη ενός θεσμικού πλαισίου που να κατοχυρώνει αλλά κυρίως να ορίζει της αρμοδιότητες τους και να τις αποσαφηνίζει (Χρήστου, 1982). Η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε) ζητούσε επανειλημμένως από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού να αναθέσει στην τοπική αυτοδιοίκηση την οργάνωση και ανάπτυξη του αθλητισμού στην τοπική κοινωνία. Αξίζει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο πως τα παραπάνω αποτελούσαν χρόνιες αξιώσεις της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε στην χώρα μας.

Χαρακτηριστικά της απόλυτα προβληματικής κατάστασης αλλά και της διάθεσης που υπήρχε για ανάπτυξη του αθλητισμού στη χώρα μας μέσω των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι τα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από τη σύσκεψη των μαζικών φορέων τον Μάρτιο του 1982 στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Η κίνηση αυτή πραγματοποιήθηκε με την πρωτοβουλία της Κίνησης για Ανάπτυξη του Ερασιτεχνικού Αθλητισμού (Κ.Α.Ε.Α) και συμμετείχαν σε αυτήν πάρα πολλοί αντιπρόσωποι από αρκετούς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Χρήστου, 1982).

Οι πρώτες προτάσεις και τα αρχικά συμπεράσματα

Οι προτάσεις οι οποίες έγιναν από την Κ.Α.Ε.Α. ήταν αρκετές και όπως θα δούμε ιδιαίτερα σημαντικές για το μέλλον του αθλητισμού στην χώρα μας. Οι προτάσεις λοιπόν αυτές περιείχαν:

- α) Τη δημιουργία Υπουργείου Αθλητισμού στα Ευρωπαϊκά πρότυπα,
- β) Την αναγνώριση από πλευράς του κράτους της σπουδαιότητας της ύπαρξης της φυσικής αγωγής,
- γ) Τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων έτσι ώστε να υπάρξει σύμμετρη ανάπτυξη του αθλητισμού,
- δ) Την προώθηση των προβλημάτων των αθλητών σε συνεργασία με τους εκάστοτε φορείς τους,
- ε) Τη διεύρυνση και τον απαραίτητο εκσυγχρονισμό της υλικοτεχνικής υποδομής.

Επίσης ζητούσαν:

- ς) Να γίνει πράξη η έννοια του σχολικού και στρατιωτικού αθλητισμού,
- ζ) Να αναπτυχθεί η Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής (Ε.Α.Σ.Α.),

- η) Να υπάρξουν ουσιαστικές τροπολογίες στον Ν.75/1975 που με τον τρόπο τους θα δημιουργήσουν στενότερη επαφή του λαού με τον αθλητισμό, για να τον αναγάγει σε δική του υπόθεση,
- θ) Να δοθεί η δέουσα σημασία στην προσέλκυση των μαζών εκείνων οι οποίες για διάφορους ειδικούς λόγους δεν μπορούν να αθληθούν,
- ι) Να δοθούν αθλητικοί χώροι στην τοπική αυτοδιοίκηση και κονδύλια για την ολόκληρη της ανάπτυξης του αθλητισμού, και τέλος,
- κ) να αυξηθούν οι ώρες της γυμναστικής στα γυμνάσια.

Όλες αυτές οι προτάσεις βεβαίως αποτέλεσαν ένα πρώτο συγκεκριμένο πλάνο και στρατηγική στην ανάπτυξη του αθλητισμού μέσα από τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Σε ευρύτερο πλαίσιο, η δεκαετία του 80 είδε διάφορους φορείς αθλητισμού αλλά και τοπικής αυτοδιοίκησης να καταθέτουν συνεχώς προτάσεις για την ανάπτυξη του Μαζικού Αθλητισμού ενώ ταυτόχρονα υπήρχε και η κατάλληλη και απαραίτητη πολιτική βούληση της κυβέρνησης για την ανάπτυξή του.

Η προσπάθεια εξάπλωσης και ανάπτυξης του αθλητισμού

Αξίζει να σημειωθεί πως επικρατούσε ένα γενικότερο κλίμα παραχώρησης αρμοδιοτήτων και χώρων αναψυχής στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εκείνη την περίοδο και δεν ήταν μόνο οι αμιγώς αθλητικοί χώροι που το κράτος σκόπευε να παραχωρήσει στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η τακτική της παραχώρησης χώρων αναψυχής στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με κύριο σκοπό την τοπική οικονομική ανάπτυξη μέσω του αθλητικού τουρισμού ήταν ήδη πολύ προσφιλής τακτική σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο.

Επιπλέον δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην εξάπλωση του αθλητισμού σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού όπως οι γυναίκες και τα παιδιά. Πριν αρχίσουν τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού τα οποία στόχευαν ακριβώς σε τέτοιου είδους κοινωνικές ομάδες, είχαν προηγηθεί συμφωνίες μεταξύ του κράτους και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης για την προώθηση του παιδικού αλλά και γυναικείου αθλητισμού μέσα στην κοινωνία. Σε πολλές ξένες χώρες εκείνη την περίοδο ο παιδικός αθλητισμός μέσα από το αθλητικό σχολείο ήταν ένας καθιερωμένος κοινωνικό-αθλητικός θεσμός. Γιαυτό η γενική γραμματεία αθλητισμού αποφάσισε να δώσει έμφαση στον σχολικό αθλητισμό όλο και περισσότερο έτσι ώστε οι περισσότεροι νέοι να έρθουν σε επαφή με αυτόν.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής κάθε σχολείο ήταν υποχρεωτικά από τη φύση του και αθλητικό ενώ, για παράδειγμα, στην πιο φτωχική και γειτονική μας Βουλγαρία υπήρχαν επτά διαφορετικά αθλητικά σχολεία για κολυμβητές· στην Ελλάδα δεν υπήρχε ούτε ένα. Στην χώρα μας λείπουν όχι μόνο οι κατάλληλα διαμορφωμένοι χώροι αλλά αντίστοιχα και το ειδικευμένο δυναμικό (Χρήστου, 1982). Αργότερα όμως οι ώρες γυμναστικής αυξάνονται και οι χώροι βελτιώνονται αισθητά. Το συνολικό κλίμα που επικρατούσε στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούσε να δώσει μια συνολικότερη αίσθηση για το τί ακριβώς συνέβαινε εκείνη την πρώτη εποχή ανάπτυξης του αθλητισμού στην Ελλάδα. Αρκετές δημοτικές αρχές έκαναν αυτές τις προσπάθειες ανάπτυξης για λόγους που αφορούσαν την επίλυση των προβλημάτων της νεολαίας. Επίσης σχεδόν όλες οι δημοτικές αρχές είχαν έλλειψη ελεύθερων χώρων ιδιοκτησίας του Δήμου για να μπορέσουν να τους παρέχουν για αθλητικές δραστηριότητες, ένα γεγονός που προβλημάτιζε πολλούς Δήμους για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού κατέβαλε πολλές προσπάθειες ώστε να χρηματοδοτηθούν και να ανεγερθούν αθλητικές εγκαταστάσεις όπως και να παραχωρηθούν ελεύθερες εκτάσεις προς εκμετάλλευση από τους Δήμους. Γενικώς η Γ.Γ.Α. είχε μια πολύ σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού, ή αλλιώς Αθλητισμού για Όλους εκείνη την περίοδο (Παπαευθυμίου, 1985). Το ζήτημα της αξιοποίησης των διαφόρων χώρων, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους ανήκαν σε διάφορους οργανισμούς ή ιδιώτες, για την ανάπτυξη του αθλητισμού απασχολούσε πολύ σοβαρά τους εκάστοτε Δήμους.

Με τη διαμόρφωση των πραγμάτων εκείνη την περίοδο αλλά και, αργότερα, δηλαδή την ανάγκη του κόσμου για άθληση αλλά και τη στάση των αρμόδιων φορέων, η υλοποίηση των στόχων μπορούσε να γίνει μόνο μέσα από μια συντονισμένη προσπάθεια, την οποία μπορούσε να τη στηρίξει τοπικά για κάθε κοινωνία μόνο ο φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης (Παπαευθυμίου, 1985). Σε γενικές γραμμές οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης για να έχουν αποτέλεσμα, συνέδεσαν την ανάπτυξη του αθλητισμού με τη νεολαία και με αυτόν ακριβώς τον τρόπο πετύχαιναν την παραχώρηση ελεύθερων εκτάσεων για αθλητική χρήση ενώ ταυτόχρονα η συνεργασία τους με την κεντρική εξουσία, τουλάχιστον σε οτιδήποτε αφορούσε τα ζητήματα της ανάπτυξης του αθλητισμού, ήταν ικανοποιητική στο σύνολό της.

Από τη στιγμή που άρχισε να συζητιέται η παραχώρηση των εθνικών γυμναστηρίων στη διαχείριση των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης ξεκίνησε ταυτόχρονα και η αντιπαράθεση που ισχύει μέχρι και τις μέρες μας, σήμερα, και αφορά στην χρηματοδότησή τους. Οι περισσότερες δημοτικές αρχές υποστηρίζουν πως η παραχώρηση των αθλητικών χώρων από το κράτος προς αυτές θα πρέπει να συνοδεύεται και από τις αντίστοιχες επιχορηγήσεις. Το κράτος ζητά από του οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης να αξιοποιούν τις εγκαταστάσεις με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η βιωσιμότητα αυτών μέσω της αυτοχρηματοδότησης (Παπαευθυμίου, 1985).

Συμπεράσματα

Παρατηρούμε πως και τα δυο επιχειρήματα που υπάρχουν είτε από την πλευρά των δημοτικών αρχών είτε από την πλευρά του κράτους είναι σωστά δομημένα και απαραίτητα για την κατάλληλη στήριξη αυτών των έργων. Με αυτό τον τρόπο η ανάπτυξη του αθλητισμού επέρχεται μέσα από αυτά τα έργα και τις εγκαταστάσεις. Αυτό που οφείλουν να καταλάβουν όλοι είναι πως η παροχή αθλητικών υπηρεσιών προς τους πολίτες του εκάστοτε δήμου είναι υποχρέωση και όχι απλώς δικαίωμα.

Ο αθλητισμός εκφράζει μια τεράστια κοινωνική αξία, και τότε και σήμερα, και θα συνεχίσει και στο αύριο. Η πραγματικότητα είναι πως η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να διαδραματίσει εξέχουσας σημασίας ρόλο στην ανάπτυξη του αθλητισμού. Ο ρόλος του κράτους στην ανάπτυξη των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και στην επέκταση της δράσης αυτών στην αθλητική συμμετοχή των πολιτών, είναι πολύ σημαντικός και ιδιαίτερος. Τα οικονομικά ζητήματα αυτής της ανάπτυξης κατά την διάρκεια όλων των χρόνων επηρεάζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη σχέση του κράτους με τους δήμους και κατ' επέκταση με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Δυστυχώς στις περισσότερες περιπτώσεις στην Ελλάδα αυτή ακριβώς η συνεργασία χαρακτηρίζεται με επιεική τρόπο ως μη ικανοποιητική, για λόγους κυρίως εκτός του αθλητικού περιεχομένου. Σήμερα, το 2016, όσο καλός και αν είναι ο σχεδιασμός των προγραμμάτων ΑγΟ και η κατάρτιση του προσωπικού να αποτελεί γεγονός ότι γίνεται ολοένα και καλύτερη, οι εγκρίσεις των προγραμμάτων δεν αποφασίζονται εγκαίρως, διότι παραμένει ως κύριο και άλυτο τις περισσότερες φορές πρόβλημα η διαδικασία χρηματοδότησης αυτών των προγραμμάτων. Παλαιότερα αξίζει να σημειωθεί πως η τοπική αυτοδιοίκηση ήταν ακόμα περισσότερο κομματικοποιημένη και

αυτό αποτελούσε σημαντικό μειονέκτημα της σωστής και εύρυθμης συνεργασίας που οφείλει να υπάρχει μεταξύ κράτους και οργανισμών για την επίτευξη των απαραίτητων στόχων. Σήμερα η ύπαρξη σύμπτωσης πολιτικής κατεύθυνσης του Δήμου με το Κράτος για την ύπαρξη καλύτερων συνθηκών συνεργασίας δεν έχει τόσο μεγάλη βαρύτητα όσο στο παρελθόν. Είναι όμως γεγονός πως αν υπήρχαν προβλήματα στην εύρεση και διάθεση των απαραίτητων πόρων για την ανάπτυξη του αθλητισμού την δεκαετία του '90 και του 2000, εύλογο είναι ότι σήμερα στην Ελλάδα της κρίσης αυτή η ανάπτυξη γίνεται όλο και περισσότερο απαγορευτική.

Τοπικά αθλητικά γεγονότα

Όταν αναφέρουμε τον όρο "αθλητικό γεγονός" τις περισσότερες φορές το μυαλό μας πηγαίνει στα μεγάλα αθλητικά γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες ή τα Παγκόσμια Κύπελλα ποδοσφαίρου. Αυτά τα γεγονότα μέσω του τεράστιου όγκου και δυναμικής που διαθέτουν έχουν καταφέρει να προσελκύουν πάρα πολύ κόσμο, ιδιαίτερα μεγάλα χρηματικά ποσά για την τέλεση τους, συνεχή κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, και έτσι με αυτό τον τρόπο, αποτελούν μεγάλες τουριστικές ευκαιρίες για την χώρα που τα διοργανώνει. Όμως δεν υπάρχουν μόνο αυτά τα παγκόσμια και διαπολιτισμικά αθλητικά γεγονότα, αλλά και τα τοπικής εμβέλειας τα οποία είναι και αυτά με τον τρόπο τους ιδιαίτερα σημαντικά λόγω της ιδιαίτερης εθνικής ή τοπικής σημασίας τους για τους πολίτες κάθε πόλης (Hall, 1989). Η σημαντικότερη διαφορά ή έστω ο σημαντικότερος διαχωρισμός των μεγάλων αθλητικών γεγονότων με τα τοπικά, έγκειται κυρίως στη δυσκολία του τρόπου χρηματοδότησής τους. Όπως προαναφέραμε στο κεφάλαιο 1, η χρηματοδότηση σε οτιδήποτε αφορά τοπικό επίπεδο είναι πάντοτε πιο δύσκολη.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τα οικονομικά αλλά και όχι μόνο πλεονεκτήματα ενός τοπικού αθλητικού γεγονότος στην ανάπτυξη του αθλητισμού στην τοπική κοινωνία. Αυτή η προσπάθεια ανάλυσης θα γίνει μέσω ενός παραδείγματος περίπτωσης έτσι ώστε να γίνει πιο κατανοητό και ρεαλιστικό το αντικείμενο το οποίο θα αναλύσουμε.

Ασχοληθήκαμε σε μεγάλο βαθμό με την Ελλάδα αλλά και την Ευρώπη κατά τη διάρκεια της βιβλιογραφικής ανασκόπησης αλλά και του πρώτου κεφαλαίου. Έτσι για να έχουμε μια πιο διευρυμένη άποψη της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση, το παράδειγμα που επιλέχθηκε αφορά την περιοχή του Lismore στην Αυστραλία. Πρόκειται για μια πόλη η οποία δεν έχει πάνω από 40.000 κατοίκους. Η περιοχή και ο αριθμός των κατοίκων της δεν επιλέχθηκαν τυχαία καθώς μέσα από μια μικρή σχετικά πόλη θα μπορούσαμε να κατανοήσουμε σε βάθος τη σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης στη δημιουργία και τέλεση ενός αθλητικού γεγονότος το οποίο αναπτύσσει με τον τρόπο του τον αθλητισμό.

Η σημασία του σωστού στρατηγικού σχεδίου

Οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο προσπαθούν μέσω των τοπικών αθλητικών γεγονότων να προωθούν τουριστικά τις περιοχές που διοργανώνουν τα αθλητικά γεγονότα. Για τα τοπικά τουριστικά γραφεία η ύπαρξη ενός γεγονότος, αθλητικού και

μη, στην περιοχή τους αποτελεί πολύ σημαντικό κομμάτι της στρατηγικής τους για τουριστική ανάπτυξη (Getz, 1989). Η διαφήμιση του γεγονότος γίνεται με την προσδοκία να υπάρξουν πολλά οικονομικά και φυσικά οφέλη στην περιοχή που αποτελεί την οικοδέσποινα του γεγονότος.

Η πρόβλεψη προσέλκυσης τουριστών και εσόδων στην οικοδέσποινα περιοχή αποτελεί κοινό μέτρο είτε πρόκειται για μεγάλα αθλητικά γεγονότα, είτε για αθλητικά γεγονότα τοπικής εμβέλειας (Murphy & Carmichael, 1991). Η πόλη περιμένει από κάθε τουρίστα να ξοδέψει χρήματα τις μέρες που θα βρίσκεται εκεί για το γεγονός, και με αυτόν τον τρόπο να συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Όμως για να φτάσει ο τουρίστας στην πόλη για να παρακολουθήσει το γεγονός και να ξοδέψει τα χρήματά του, πρέπει να υπάρχει και η κατάλληλη υποδομή και στρατηγική από την πλευρά της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ένα λανθασμένο στρατηγικό σχέδιο, όπως για παράδειγμα η ύπαρξη του γεγονότος μαζί με ένα γεγονός σε άλλη πόλη της χώρας, μπορεί να επιφέρει τα αντίθετα από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και να δημιουργήσει πρόβλημα στα οικονομικά της περιοχής. Η πόλη οφείλει να έχει φροντίσει να έχει καθαρό περιβάλλον, καλά διατηρημένες εγκαταστάσεις, φιλόξενο κόσμο και σωστά δομημένη στρατηγική για τη φιλοξενία του γεγονότος από την τοπική αυτοδιοίκηση έτσι ώστε να μπορέσει να έχει προνόμια και κέρδη από το αθλητικό γεγονός που θα φιλοξενήσει.

Πολλές τοπικές κοινωνίες προσπαθούν να προωθήσουν τον αθλητισμό ως ένα μέσο τουριστικών ευκαιριών, ώστε να μπορέσουν να εκμεταλλευτούν και τις υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις τις οποίες διαθέτουν οι οποίες μπορεί να είναι και αχρησιμοποίητες για μεγάλο διάστημα (Yoshioka, Virden & Knopf, 1991). Αυτή η ικανότητα της χρήσης υπαρχουσών εγκαταστάσεων είναι κομβική για μια κοινωνία για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα κόστη και να οδηγηθεί σε κέρδη μέσα από τη διοργάνωση που επιλέγει να κάνει. Η ανάγκη για δημιουργία νέων εγκαταστάσεων για τη φιλοξενία ενός γεγονότος μόνο ζημιά μπορεί να επιφέρει καθώς τα κόστη είναι μεγάλα (Mazitelli, 1989). Τέτοια μεγάλα κόστη μπορεί να προέλθουν και από τη μη ύπαρξη υποδομών στέγασης των τουριστών γεγονός το οποίο τους οδηγεί να στεγαστούν σε κοντινές περιοχές και με αυτόν τον τρόπο να ξοδέψουν εκεί τα λεφτά τους, ενώ παρακολουθούν το γεγονός σε άλλη πόλη. Γίνεται λοιπόν κατανοητή η σημασία ετοιμότητας της πόλης σε επίπεδο υποδομών, περιβάλλοντος, εγκαταστάσεων, ακόμα και κατάλληλων ανθρώπων (Roberts & McLeod, 1989).

Τα πλεονεκτήματα της φιλοξενίας ενός αθλητικού γεγονότος

Τα άμεσα και έμμεσα πλεονεκτήματα ενός τοπικού αθλητικού γεγονότος είναι κατά κάποιον τρόπο παρόμοια με εκείνα ενός μεγάλου αθλητικού γεγονότος, μόνο που έχουν σαφώς μικρότερη εμβέλεια και δυναμική. Μπορούν να επιφέρουν μείωση της ανεργίας, έσοδα για την περιοχή, επενδύσεις, κονδύλια και γενικώς βελτίωση του τόπου και των κατοίκων του. Επιπλέον μπορούν να επιφέρουν και μη μετρήσιμα πλεονεκτήματα όπως καλύτερευση της συνεργασίας αλλά και της ψυχολογίας μεταξύ των πολιτών. Βεβαίως πολλά από τα αθλητικά γεγονότα μπορεί να μην είχαν τη δυνατότητα να πραγματοποιηθούν χωρίς την πολύτιμη βοήθεια του εθελοντισμού των πολιτών σε όλα τα επίπεδα τέλεσης της διοργάνωσης όπως τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την παραγωγή. Αυτή η συνεργασία των πολιτών ακόμα και χωρίς οικονομικό αντίτιμο μπορεί να δημιουργήσει στενότερους δεσμούς μεταξύ τους σε επίπεδα τοπικών κοινωνιών, και με αυτόν τον τρόπο να συνεισφέρει στη βελτίωση της τοπικής κοινότητας (Williams, Dossa & Tompkins, 1995). Οι αγώνες του NCUSA για παράδειγμα, επέφεραν ανάταση σε ολόκληρη την πόλη, ώθησαν την κοινότητα να συνεργαστεί, να βοηθήσει εθελοντικά και γενικότερα να έρθει πιο κοντά μέσα από το αθλητικό γεγονός.

Τα τοπικά αθλητικά γεγονότα οφείλουν να γίνονται μέσα από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης όχι μόνο για την οικονομική ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας αλλά και για τη σύμπτυξη και βελτίωση των σχέσεων των πολιτών της. Ένας εθελοντής αποτελεί το τέλειο παράδειγμα για όσα θέλει να πετύχει ένας οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο εθελοντής αποτελεί εργατικό δυναμικό χωρίς κόστος, άρα μειώνει τα εν γένει κόστη του γεγονότος, όμως αποτελεί και ένα παράδειγμα ανθρώπου ο οποίος θα δώσει κάποιες ώρες για τη διοργάνωση, θα έρθει κοντά με συνανθρώπους του, και γενικά θα βοηθήσει και τους δύο βασικούς παράγοντες, τους οποίους αναφέραμε ως βασικούς στόχους της τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσα από την φιλοξενία ενός αθλητικού γεγονότος (Williams, Hainsworth & Dossa, 1995). Επιπλέον μέσα από ένα τοπικό γεγονός ο εθελοντής θα θελήσει να βοηθήσει χωρίς καμία απολύτως ανταμοιβή καθώς νιώθει ότι με αυτόν τον τρόπο βοηθά την πόλη του, τη γειτονιά του, την οικογένειά του, τους φίλους του. Γίνεται σαφές πως η τοπική αυτοδιοίκηση μόνο κέρδη μπορεί να έχει από τη φιλοξενία ενός αθλητικού γεγονότος αρκεί να έχει σχεδιάσει, προγραμματίσει και οργανώσει σωστά αυτό το αθλητικό γεγονός. Αν το καταφέρει τότε τα κοινωνικά αλλά και οικονομικά οφέλη για εκείνη θα είναι πολλαπλά.

Οι Αγώνες του Lismore

Η μελέτη περίπτωσης την οποία θελήσαμε να αναλύσουμε αφορά τους πανεπιστημιακούς αγώνες του NCUSA οι οποίοι διοργανώθηκαν το 1995 στο Lismore. Η μελέτη την οποία ερευνήσαμε είχε διεξαχθεί δεδομένα από 400 συμμετέχοντες της διοργάνωσης. Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας των αποτελεσμάτων της έρευνας των Maree Walo, Andrian Bull και Helen Breen για το πανεπιστήμιό τους.

Πίνακας 1. Δημογραφικά Στοιχεία Επισκεπτών

Δημογραφικά		Πλήθος Σύνολο 400	Ποσοστό %
Γένος	Άντρες	214	53.5
	Γυναίκες	186	46.5
Ηλικία	15-20	250	62.5
	21-30	130	32.5
	30<	20	5.00
Τρόπος Ενασχόλησης με Διοργάνωση	Διαγωνιζόμενοι	351	87.8
	Υποστηρικτές	28	7.00
	Διοργανωτές	21	5.3

Πηγή: Maree Walo, Andrian Bull & Helen Breen *Achieving Economic Benefits at Local Events: a case study of a local sports event*, Copyright 1996, Journal of Festival Management and Event Tourism, vol. 4, no. 3/4, pp. 95-106,

Ο πίνακας 1 δείχνει μια πρώτη δημογραφική ανάλυση των συμμετεχόντων για να έχουμε μια πρώτη ματιά για τα επίπεδα προσέλκυσης της διοργάνωσης, και πόσο κόσμος αυτή απασχόλησε. Βλέπουμε λοιπόν ότι για ένα αθλητικό γεγονός τα ποσά μεταξύ γυναικών και ανδρών, για το 1996, δείχνουν μοιρασμένα με τη διαφορά να είναι μικρή καθώς το 53.5% ήταν άντρες ενώ το 46.5% γυναίκες. Επιπλέον διακρίνουμε ότι οι ηλικιακές ομάδες όσων συμμετείχαν είναι σε ένα τεράστιο ποσοστό κάτω των 30 ετών. Αυτό το ποσοστό φτάνει το 95% με το 62.2 να είναι μάλιστα στην κατηγορία «15-20» και το 32.5 να βρίσκεται στην κατηγορία «21-30». Τέλος, βλέπουμε ότι από όσους επισκέφτηκαν την πόλη του Lismore για αυτό το γεγονός, το 87.5% αποτελούσε άτομα τα οποία συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διοργάνωση των αγώνων, είτε ως αθλητές είτε ως διοργανωτές είτε ως εθελοντές εκτός των κατοίκων της πόλης.

Η διοργάνωση διήρκησε 5 μέρες, όπως άλλωστε όλες οι πανεπιστημιακές διοργανώσεις αγώνων, και έτσι το ελάχιστο της διαμονής όλων των συμμετεχόντων ήταν οι 4 νύχτες. Σε ερώτηση της έρευνας των τριών ερευνητών για την πρόθεση όλων των συμμετεχόντων να επισκεφθούν την περιοχή του Lismore μέσα στους επόμενους 12 μήνες, αν δεν υπήρχε το αθλητικό γεγονός, το 63% των ερωτηθέντων απάντησε αρνητικά. Είναι μια ερώτηση με πολύ ιδιαίτερη σημασία καθώς δείχνει τη δυναμική μιας διοργάνωσης η οποία δεν αποτελεί παγκόσμιο γεγονός, όμως έχει και εκείνη τη δική της συνδρομή στην έλευση ανθρώπων στην εκάστοτε πόλη που πραγματοποιείται.

Για τον υπολογισμό του κέρδους που μπορεί να επιφέρει αυτό το 63% δεν πρέπει να σκεφτόμαστε το μέγεθος του δείγματος το οποίο είναι 400 άτομα. Τα 400 άτομα φαίνονται αρχικά λίγα, σε ότι αφορά τα κέρδη τα οποία θα μπορούσε μια ολόκληρη πόλη να έχει από τη διαμονή τους, πόσο μάλλον από το 63% αυτών των ατόμων. Δεν είναι όμως έτσι καθώς η γεωγραφική έκταση αλλά το μέγεθος των κατοίκων της πόλης είναι αυτό το οποίο ορίζει πόσο σημαντικός ή όχι είναι ο αριθμός των επισκεπτών σε μια πόλη (Burns & Mules, 1986). Επιπλέον ένα βασικό στοιχείο είναι και η διαμονή των επισκεπτών καθώς ουσιαστικά τα 400 άτομα του δείγματος τα οποία επισκέφθηκαν την πόλη, ξόδευσαν και έζησαν σε αυτήν. Στην πραγματικότητα, στην δική μας περίπτωση ήταν 1600 τα άτομα που επισκέφθηκαν την πόλη και διαβίωσαν 4 ημέρες κατ' ελάχιστο.

Τέλος, σημαντικός ακόμα παράγοντας είναι το γεγονός πως η κάθε πόλη δεν μπορεί να φιλοξενήσει τον ίδιο αριθμό ατόμων, μια πόλη όπως αυτή του Lismore υπάρχουν περιπτώσεις να μην διαθέτει την υποδομή να φιλοξενήσει περισσότερα άτομα. Αν ο αριθμός των ατόμων λοιπόν ήταν μεγαλύτερος από ένα συγκεκριμένο αριθμό, τότε ίσως αυτό να είχε τα αντίθετα αποτελέσματα για την πόλη και να της δημιουργούσε μεγαλύτερα κόστη παρά κέρδη. Όπως λοιπόν προαναφέραμε, η διοργάνωση διήρκησε 4 μέρες, έτσι για να μπορέσουμε να υπολογίσουμε με τον σωστό τρόπο την ανά άτομο δαπάνη κάθε επισκέπτη πρέπει να διαιρέσουμε τη συνολική δαπάνη του επισκέπτη με τον αριθμό 4. Παρακάτω παρατίθεται ο δεύτερος πίνακας της έρευνας ο οποίος αναλύει τις δαπάνες ή έξοδα των επισκεπτών, αλλά και τα αγαθά τα οποία αγοράστηκαν με αυτά τα χρήματα.

Πίνακας 2. Δαπάνες Επισκεπτών

Αγαθά/ Υπηρε- σίες	Σύνολο Εξόδων 4 ημερών	Έξοδα ανά μέρα	Διαγωνι- ζόμενος	Διοργα- νωτής	Υποστη- ρικτής
Διαμονή	82.29	20.57	85.24	111.56	27.50
Διασκέδαση	9.99	2.49	9.29	16.83	10.60
Φαγητό	113.89	28.47	117.45	110.44	82.65
Αναμνηστικά	13.02	3.25	11.60	29.17	12.10
Μεταφορικά	13.86	3.46	10.29	49.39	16.30
Σύνολο	233.05	58.24	231.83	317.39	149.15

Πηγή: Maree Walo, Andrian Bull & Helen Breen *Achieving Economic Benefits at Local Events: a case study of a local sports event*, Copyright 1996, Journal of Festival Management and Event Tourism, vol. 4, no. 3/4, pp. 95-106,

Από τους ερωτηθέντες της έρευνας ζητήθηκε να εκτιμήσουν τα ποσά τα οποία ξόδεψαν για κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες, τη διαμονή, τη διασκέδαση, το φαγητό, τα αναμνηστικά αντικείμενα και της μεταφορά τους μέσα στην πόλη.

Διακρίνουμε πως το μέσο συνολικό ποσό κατανάλωσης ήταν τα 235.05\$, από τα οποία τα μισά δόθηκαν για φαγητό. Επιπλέον βλέπουμε πως τα λιγότερα λεφτά ξοδεύτηκαν για τη διασκέδαση, λογικό καθώς ήταν μια αθλητική διοργάνωση, στην οποία οι αθλητές/διαγωνιζόμενοι αφενός είχαν συγκεκριμένους στόχους τους οποίους ήθελαν να πετύχουν και αφετέρου δεν είχαν και τον απαραίτητο χρόνο να ξοδέψουν τα χρήματα τους για να διασκεδάσουν. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των επισκεπτών ήταν αθλητές κάτω των 20 χρόνων, ένα στοιχείο το οποίο έχει τη δική του σημασία καθώς, για παράδειγμα, σε αυτές τις ηλικίες δεν μπορούν οι επισκέπτες να καταναλώσουν νόμιμα αλκοόλ.

Καθώς συνεχίζουμε τη μελέτη των στοιχείων του δεύτερου πίνακα παρατηρούμε πως παρόλο που οι διοργανωτές αποτελούν τη μικρότερη ομάδα επισκεπτών είναι αυτοί οι οποίοι ξόδεψαν τα περισσότερα από όλους. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης ότι ενώ ξόδεψαν τα περισσότερα από όλους στη κατηγορία του φαγητού δεν βρίσκονται στην πρώτη θέση, ενώ σε όλες τις άλλες είναι πρώτοι και συνήθως με μεγάλη διαφορά. Τέλος, παρατηρούμε ότι η ηλικία παίζει σημαντικό ρόλο στους τομείς που κατανάλωσε κάθε ομάδα, καθώς οι διοργανωτές που αποτελούν τη μικρότερη

αριθμητικά ομάδα αλλά και τη μεγαλύτερη ηλικιακά, χαρακτηρίζονται από τα αυξημένα έξοδα που αφορούν τη διαμονή, κάτι απόλυτα λογικό και φυσιολογικό αν συμμεριστούμε τα παραπάνω δεδομένα.

Τα ποσά τα οποία ξοδεύτηκαν είναι πολύ μεγάλα και αυτό φαίνεται από τις κατηγορίες φαγητό και διαμονή ανά ημέρα, όπου στην προηγούμενη διοργάνωση των πανεπιστημιακών αγώνων, στην περιοχή του Brisbane το 1993, και οι δύο κατηγορίες μαζί έφταναν το ποσό των 26.14\$. Αντιθέτως στη διοργάνωση του Lismore αυτό το ποσό φτάνει τα 78\$ ανά ημέρα. Αν αναλογιστούμε πως οι επισκέπτες αθλητικών διοργανώσεων ξοδεύουν λιγότερα από επισκέπτες τουριστικών περιόδων, τότε μπορούμε να πούμε πως η διοργάνωση από πλευράς της πόλης και της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν επιτυχημένη (Mules & McDonald, 1994). Αυτό συμβαίνει γιατί συνήθως ο οπαδός των αθλητικών γεγονότων δύσκολα θα επιλέξει πολυτελή και δαπανηρά ξενοδοχεία ή τρόπο διασκέδασης και φαγητού. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι τα ποσά που διατίθενται σε μια πόλη βρίσκονται πάντα σε συνάρτηση με το γεωγραφικό μέγεθος και τις υποδομές της πόλης για να μπορέσει να βγει ασφαλές συμπέρασμα για την επιτυχία ή όχι του αθλητικού γεγονότος. Τα αποτελέσματα πάντως έδειξαν πως η διοργάνωση είχε επιτυχία για την πόλη και τα έσοδά της.

Το συνολικό ποσό των κερδών ήταν 482,785\$ ενώ το κόστος της διοργάνωσης ήταν 90,066\$, κάτι που σημαίνει πως το κέρδος της πόλης ήταν 392,719\$ μέσα σε ένα τετραήμερο. Βεβαίως αυτό το μεγάλο ποσό κέρδους οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ύπαρξη και αξιοποίηση των υποδομών της πόλης από την τοπική αυτοδιοίκηση.

Συμπεράσματα

Μέσα από αυτήν τη μελέτη περίπτωσης μπορέσαμε έστω σε κάποιο βαθμό και επίπεδο να κατανοήσουμε πώς μπορεί η διοργάνωση ενός τοπικού αθλητικού γεγονότος να συμβάλει στην οικονομική αλλά και κοινωνική ανάπτυξη ενός τόπου. Ουσιαστικά η διοργάνωση τέτοιων γεγονότων είναι μια μορφή ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα στην τοπική κοινωνία. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι τεράστιος, καθώς αφορά όχι μόνο τη σωστή διοργάνωση ενός τέτοιου γεγονότος αλλά και τη σωστή υποστήριξη, σχεδίαση, αλλά και προβολή στο κοινό της τοπικής κοινωνίας έτσι ώστε να επιτευχθεί μεγάλη συμμετοχή.

Οι υποδομές μιας περιοχής έχουν εξέχοντα ρόλο στη διοργάνωση αυτών των γεγονότων. Αυτό μας δημιουργεί μια ακόμα συνθήκη για τους φορείς τοπικής αυτο-

διοίκησης. Οφείλουν συνεχώς να ψάχνουν τρόπους για τη δημιουργία και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων όχι μόνο για να ωθήσουν τους πολίτες να αθληθούν αλλά και για να μπορούν να φιλοξενούν και να στεγάζουν τέτοια γεγονότα τα οποία να μετατρέπονται σε πολύ σημαντικές εισροές τουριστών-επισκεπτών άρα και χρημάτων μέσα στην πόλη. Η άρνηση του 63% των ερωτηθέντων για να έρθουν πάλι στην πόλη, αν δεν υπήρχε το αθλητικό γεγονός, είναι ενδεικτική. Όχι μόνο επειδή μέσω του αθλητικού γεγονότος ήρθαν αλλά και γιατί μέσα από την επίσκεψή τους και διαμονή τους στην πόλη προκύπτει πολλές φορές και η ανάγκη τους να την επαναεπισκεφθούν, αν και εφόσον έμειναν ικανοποιημένοι.

Αυτή η μελέτη περίπτωσης αποτελεί ιδανικό παράδειγμα της πολύπλευρης παρουσίας του φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς διαμορφώνει μια ακόμα ευρύτερη έννοια για τον όρο. Επιπλέον είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι μελετήσαμε μια πόλη του εξωτερικού, για να μπορέσουμε να αναγνωρίσουμε την παγκοσμιότητα του φορέα αλλά και την κατά πολύ ισχυρότερη και αποτελεσματικότερη οργάνωση, δομή και δυναμική που έχει στον υπόλοιπο κόσμο σε σχέση με τη χώρα μας.

Ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από τον αθλητισμό

Οι τοπικές κοινωνίες οφείλουν να δημιουργούν συνεργασίες, επικοινωνία, κατανόηση, αλληλοεξυπηρέτηση, να δημιουργούν προσωπική οικειότητα, ηθική δέσμευση και να διέπονται από κοινωνική συνοχή. Επιπλέον οφείλουν να έχουν κανόνες και αξίες οι οποίες είναι ίδιες και αμετάβλητες για όλους τους πολίτες τους (Field, 2003). Μέσα από την τοπική κοινωνία ο άνθρωπος επιδιώκει και αναζητά τη δημιουργία σταθερών ανθρωπίνων σχέσεων, κοινωνικών δεσμών και κατανόησης. Έτσι καταλαβαίνουμε ότι γενικότερα η ύπαρξη μιας δυνατής και δεμένης τοπικής κοινωνίας αποτελεί ένα μεγάλο πλεονέκτημα για την πόλη και ουσιαστικά για τους πολίτες της. Αυτές οι έννοιες γίνονται πράξη μέσα από δράσεις και προγράμματα του τοπικού φορέα αυτοδιοίκησης, ο οποίος αν και εφόσον λειτουργεί σωστά μπορεί να δώσει χαρακτήρα και προσωπικότητα σε μια κοινωνία (Skinner, Zakus & Edwards, 2008). Βασικό χαρακτηριστικό μιας δυνατής τοπικής κοινωνίας είναι να μπορεί να διαμορφώνει μια ταυτότητα για τους πολίτες της (Zakus, 1999).

Με την πάροδο των χρόνων η ανάγκη των ανθρώπων για αληθινή επαφή και πραγματική και ειλικρινή επικοινωνία γίνεται όλο και ισχυρότερη καθώς τα πάντα γύρω μας και μέσω της τεχνολογικής επανάστασης δείχνουν να αλλάζουν και να μεταμορφώνονται συνεχώς. Τα δύο μεγαλύτερα κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ αθλητισμού και τοπικής κοινωνίας είναι η επικοινωνία και η δημιουργία ταυτότητας (Skinner, Zakus & Edwards, 2008). Όπως προαναφέραμε και στο πρώτο κεφάλαιο ο αθλητισμός είναι μέσο επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών αλλά και ένα μέσο προσδιορισμού και δημιουργίας μιας ισχυρής ταυτότητας. Ακριβώς σε αυτό το σημείο γίνεται επιτακτική η ανάγκη αθλητικών δράσεων σε μια κοινωνία έτσι ώστε αυτή να μπορέσει να παρουσιάσει την κοινωνική συνοχή που επιθυμεί.

Ο αθλητισμός αποτελεί ένα απίστευτα ισχυρό μέσο για να δημιουργηθούν όλοι οι παραπάνω δεσμοί μεταξύ των πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί με τη σειρά του ο αθλητισμός να αποτελέσει ένα δυνατό εργαλείο των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με στόχο την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας. Εκεί ακριβώς βρίσκεται και το όφελος των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από την ανάπτυξη του αθλητισμού μέσα στην τοπική κοινωνία. Η κοινωνική ολοκλήρωση προϋποθέτει την κοινωνική συμμετοχή και προσφορά έτσι ώστε κάθε άνθρωπος ξεχωριστά αλλά και η τοπική κοινωνία να αποκτήσουν δύναμη και δυνατότητα εξέλιξης στο παρόν αλλά και στο μέλλον.

Ο αθλητισμός ως κοινωνικό κεφάλαιο

Το κοινωνικό κεφάλαιο είναι το σύνολο των μη οικονομικών πόρων, πραγματικών ή ιδεατών, που αποδίδονται σε άτομα, ομάδες ή σε ένα δίκτυο κοινωνικών σχέσεων και χαρακτηρίζονται από εμπιστοσύνη, αμοιβαιότητα και κοινά αποδεκτούς κανόνες συμπεριφοράς που διευκολύνουν τη συνεργασία και τη συλλογική δράση των ανθρώπων, με στόχο το γενικότερο συμφέρον. Άρα, το κοινωνικό κεφάλαιο μπορεί να εννοηθεί ως πόρος που έχει τη πηγή του στη συλλογική δράση και μπορεί να έχει αποτελέσματα σε ευρύτατη οικονομική και κοινωνική κλίμακα. Ο αθλητισμός, όπως έχουν δείξει πάρα πολλές μελέτες, μπορεί να αποτελέσει μια σταθερή βάση του κοινωνικού κεφαλαίου καθώς έχει τη δυνατότητα να παρακινεί να εμπνέει και να δημιουργεί ασπίδες για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε κοινωνικής δυσκολίας (Cairnduff, 2001, Zakus, 1999).

Ο αθλητισμός έχει πολλά πλεονεκτήματα όπως τη δημιουργία ταυτότητας, τη μείωση του επιπέδου εγκληματικότητας, τη βελτίωση των εννοιών του σεβασμού και της πειθαρχίας μέσα σε ένα κοινωνικό σύνολο, την εκπαίδευση, την υγεία. Σε ότι αφορά την υγεία έρευνες στην Αμερική έχουν δείξει πως για κάθε ένα δολάριο το οποίο ξοδεύει ένας πολίτης για να αθληθεί ή να ασκηθεί εξοικονομεί 3.2 δολάρια από νοσηλευτικά και ιατρικά κόστη (Third International Ministerial Conference on Physical Education and Sport, 1999).

Ο αθλητισμός μπορεί να δημιουργήσει επίσης και εμπιστοσύνη μεταξύ των πολιτών καθώς τους δοκιμάζει σε μια διαδικασία την οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν ομαδικά. Μέσα από την άθληση ο άνθρωπος μπορεί να απελευθερώσει τον ψυχισμό και τον χαρακτήρα του· με αυτόν τον τρόπο η εμπιστοσύνη είναι ακόμα ευκολότερη ως προς τη δημιουργία της, καθώς οι άνθρωποι γνωρίζονται ειλικρινά, πραγματικά και εις βάθος μεταξύ τους (Cashman, 1995).

Όλες αυτές οι πολυποίκιλες δράσεις του αθλητισμού πάνω στον χαρακτήρα κάθε ανθρώπου ξεχωριστά μπορούν να αποτελέσουν τακτικές των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που μπορούν να προσφέρουν ευκαιρίες μέσα από τις οποίες οι πολίτες θα αναλάβουν τις ευθύνες που τους αναλογούν στη ζωή τους μέσα στην τοπική κοινωνία (Mellor, 2008).

Τέλος, η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να επωφεληθεί μέσω της συνύπαρξης των εννοιών του αθλητισμού και του κοινωνικού κεφαλαίου καθώς οι πολίτες θα θεωρήσουν ότι γίνεται οργανωμένη και δομημένη δουλειά από την πλευρά των φορέων για τη βελτίωση των συνθηκών που ζουν καθημερινά. Η εμπιστοσύνη είναι σημαντι-

κή όχι μόνο μεταξύ πολιτών αλλά και μεταξύ πολιτών και φορέων που τους εκπροσωπούν και αγωνίζονται για τα δικαιώματά τους και τη βελτίωση του βιοωτικού τους επιπέδου.

Από τη θεωρία στην πράξη

Όλο και περισσότεροι μελετητές υποστηρίζουν πλέον πως ο αθλητισμός πρέπει και οφείλει να διαπραγματεύεται ως ισχυρός φορέας με το κράτος, για τη συνεισφορά του στην κοινωνική ανέλιξη ενώ επιπλέον θα έπρεπε και το ίδιο το κράτος να αξιολογεί, να εκτιμά και δίνει συνεχώς στον αθλητισμό όλο και περισσότερο αυξημένες αρμοδιότητες. Ο αθλητισμός πρέπει να γίνει στην πράξη ένας μηχανισμός ο οποίος θα ενώνει τους πολίτες κάθε περιοχής ανεξαρτήτως φύλλου, ηλικίας, χρώματος.

Ο αθλητισμός μέσω των συλλόγων μπορεί μέσα από δράσεις και δραστηριότητες, εθελοντικές και μη, να βοηθήσει τον εκάστοτε φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης σε ζητήματα για τα οποία ίσως δεν διαθέτονται οι απαραίτητοι πόροι. Δωρεές ομάδων και συλλόγων σε ομάδες ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όπως τα άτομα με αναπηρίες, μπορούν να διευκολύνουν το έργο της τοπικής αυτοδιοίκησης (Woolcock, 2001).

Στη σημερινή εποχή που στον αθλητισμό επενδύονται όλο και περισσότερα χρήματα, η κατάλληλη συνεργασία μεταξύ τοπικών φορέων αυτοδιοίκησης και τοπικών συλλόγων είναι απαραίτητη για την κάλυψη οικονομικών και όχι μόνο αναγκών μιας κοινωνίας, που για τον έναν ή τον άλλο λόγο ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να τα καλύψει. Τα παραδείγματα όπου οι σύλλογοι επεμβαίνουν για την ανάπτυξη της κοινωνίας είναι πάρα πολλά και σε παγκόσμια κλίμακα. Ένα παράδειγμα θα ήταν ικανότερο να μας αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να γίνει πράξη η θεωρητική συζήτηση για την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από τον αθλητισμό.

Τον Σεπτέμβριο του 2005 ο τυφώνας Κατρίνα σάρωσε την Νέα Ορλεάνη. Η πόλη υπέστη τεράστιες σε μέγεθος καταστροφές. Σπίτια σαρώθηκαν, άνθρωποι έχασαν τις ζωές τους, τραυματίστηκαν σοβαρά και έμειναν άστεγοι. Η πόλη βρισκόταν σε κρίση. Η στήριξη από πλευράς αθλητικών ομοσπονδιών, ομάδων και αθλητών ήταν συγκινητική. Το NBA, το NFL, το NHL, το MLB ακόμα και η ευρωπαϊκή ομοσπονδία της UEFA, συνεισφέραν στην Αμερικάνικη πολιτεία μεγάλα οικονομικά ποσά. Το ίδιο και αθλητές όπως οι KobeBryant, DirkNowitzki, LanceArmstrong, PeytonManning και πολλοί άλλοι (Spickard Prettyman, Post S. & Lampman B., 2011).

Δεν είναι όμως αυτές οι κινήσεις από πλευράς αθλητισμού που δείχνουν το μέγεθος της ικανότητας του να ενώνει ανθρώπους και μάλιστα σε δύσκολες στιγμές. Αυτό κατάφερε η ομάδα Rugby της πολιτείας. Οι New Orleans Saints (Άγιοι της Νέας Ορλεάνης) που το όνομά τους είναι σαν να δημιουργήθηκε για αυτήν την περίπτωση.

Η πολιτεία της Louisiana στην οποία ανήκει η Νέα Ορλεάνη έχει μέσα στην κοινωνία της πολλές διαφορετικές φυλές και ιθαγενείς κάτι το οποίο δημιουργεί συχνά πολλά προβλήματα μεταξύ ντόπιων και ιθαγενών στην κοινωνία. Τα όποια προβλήματα είχαν διογκωθεί εκείνη την εποχή λόγω του τυφώνα και των όσων επέφερε αυτός (Spickard Prettyman, Post S. & Lampman B., 2011). Το εναρκτήριο παιχνίδι της χρονιάς ήταν απέναντι σε ένα από τα φαβορί για την κατάκτηση του πρωταθλήματος, τους Penrith Panthers. Η διοίκηση της ομάδας έριξε τις τιμές των εισιτηρίων και κάλεσε τον κόσμο της πόλης να πάει στο γήπεδο να ξεχάσει τα προβλήματα του για δύο ώρες. Το κοινό ανταποκρίθηκε και η ομάδα τους έκανε το χατίρι και σε ένα επεισοδιακό παιχνίδι που κέρδισε μόλις λίγα δευτερόλεπτα πριν το τέλος. Εκείνη τη στιγμή λευκοί, Αφροαμερικάνοι, Λατίνοι, Ασιάτες ο ένας δίπλα στον άλλο και μέσα σε αγκαλιές ενώθηκαν όλοι μαζί για να πανηγυρίσουν την νίκη της ομάδας τους. Μια αθλητική ομάδα μέσω της νίκης της σε έναν αγώνα έφερε σε επαφή πέντε η έξι διαφορετικούς πολιτισμούς. Εκείνη τη χρονιά οι οπαδοί της ομάδας των New Orleans Saints δεν νοιαζόντουσαν για τη νίκη. Σημασία είχε η κοινή εμπειρία της υποστήριξης της ομάδας τους. Μια ομάδα που τους ανήκε όσο ποτέ. Ο πρώτος αγώνας της ομάδας στο ανακατασκευασμένο από τον τυφώνα γήπεδο ήταν μια ιερή στιγμή για την πόλη. Ένα αθλητικό σωματείο στάθηκε σε μια ολόκληρη πόλη όσο κανένας άλλος φορέας κοινωνικοποίησης. Αυτή ακριβώς είναι η δύναμη του αθλητισμού πάνω στις σημερινές κοινωνίες.

Συμπεράσματα

Όλα τα παραπάνω παραδείγματα μας υπέδειξαν πόσο ισχυρό εργαλείο μπορεί να είναι ο αθλητισμός μέσα από πολλές διαστάσεις έτσι ώστε να μπορέσει να χτιστεί μια δυνατή και ισχυρή κοινωνία. Επίσης, έγινε κατανοητό γιατί οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης προσπαθούν τόσο επίπονα τα τελευταία 50 χρόνια να εισχωρήσει όσο το δυνατόν περισσότερο ο αθλητισμός μέσα στις τοπικές κοινωνίες.

Δεν είναι μόνο ο αθλητισμός που αναπτύσσεται μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση αλλά αναπτύσσει και αυτός με τη σειρά του τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης δίνοντάς τους δυνατότητες που κανένας άλλος φορέας δε θα μπορούσε.

Ο αθλητισμός δίνει τη δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο ξεχωριστά να αναπτυχθεί και να βελτιώσει την προσωπικότητά του, δίνοντας στον εαυτό του νέες ικανότητες και δυνατότητες. Αυτές οι πρόσθετες ικανότητες κάθε ατόμου, ξεχωριστά ενοποιημένες σε ένα σύνολο ανθρώπων, που απαρτίζουν μια κοινωνία, μπορούν να δώσουν μεγάλη δυναμική στην τοπική κοινωνία.

Ο αθλητισμός διαμορφώνει αξίες, και αυτό είναι ευρέως γνωστό σε όλο τον κόσμο, αυτές οι αξίες του αθλητισμού είναι απαραίτητες για τη σημερινή κοινωνία, σε κάθε περιοχή του κόσμου ξεχωριστά. Σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχει η δυνατότητα να σχεδιαστούν και να οργανωθούν μακροχρόνια προγράμματα τα οποία μπορούν να επιφέρουν σημαντικές συνεργασίες μεταξύ οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αθλητικών τοπικών σωματείων και πολιτών της τοπικής κοινωνίας. Όλες οι αθλητικές δραστηριότητες οι οποίες παρέχουν αναψυχή και διασκέδαση στους πολίτες πρέπει να βασίζονται σε μακροχρόνια σχέδια, ώστε να μπορούν να χρηματοδοτηθούν πιο ομαλά και με αυτόν τον τρόπο συνεχώς να αναπτύσσονται μέσω ερευνών και να εξελίσσουν της έννοιες των «κοινωνικών ευκαιριών» και του «κοινωνικού κεφαλαίου» (Cowell, 2007).

Η αισιοδοξία και ο αθλητισμός είναι δυο έννοιες που συνδέονται στενά, και, η κοινωνία έχει μεγάλη ανάγκη από αισιοδοξία, σχέδιο, οργάνωση και κοινωνική προσφορά. Οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης ίσως να μην διαθέτουν σε κάθε χώρα όπως είδαμε την ίδια οργάνωση ή πόρους. Είναι όμως ικανές, σε όποιο σημείο της γης και αν βρίσκονται, να παράγουν σπουδαία αποτελέσματα αν επιλέξουν να αναπτύξουν και να αναπτυχθούν μέσα από τον αθλητισμό.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο αθλητισμός είναι ένα διευρυμένο κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο, το οποίο συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την αλληλεγγύη και την ευημερία. Το ολυμπιακό ιδεώδες που έγκειται στην ανάπτυξη του αθλητισμού με σκοπό την προώθηση της ειρήνης και της κατανόησης μεταξύ εθνών και πολιτισμών καθώς και της εκπαίδευσης των νέων γεννήθηκε στην Ευρώπη και προωθείται από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και τις Ευρωπαϊκές Ολυμπιακές Επιτροπές.

Ο αθλητισμός ελκύει τους ευρωπαίους πολίτες, οι περισσότεροι από τους οποίους αθλούνται τακτικά. Παράγει επίσης σημαντικές αξίες, όπως η ομαδικότητα, η αλληλεγγύη, η ανεκτικότητα και η ευγενής άμιλλα και συμβάλλει στην προσωπική ανέλιξη και πληρότητα. Προάγει την ενεργό συμβολή των ευρωπαίων πολιτών στην κοινωνία και, με τον τρόπο αυτό, εντείνει την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά. Ο ουσιαστικός ρόλος του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία αναγνωρίζεται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία καλείται να πλησιάσει περισσότερο τους πολίτες και να ρυθμίσει ζητήματα που τους αφορούν άμεσα.

Ωστόσο, ο αθλητισμός αντιμετωπίζει επίσης νέες απειλές και προκλήσεις που προκύπτουν στην ευρωπαϊκή κοινωνία, όπως η εμπορική πίεση, η εκμετάλλευση νεαρών παικτών, το ντόπινγκ, ο ρατσισμός, η βία, η διαφθορά και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Αυτή η πρωτοβουλία σηματοδοτεί την πρώτη φορά που η Επιτροπή εξετάζει θέματα σχετικά με τον αθλητισμό με σφαιρικό τρόπο. Ο γενικός στόχος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι να δοθεί στρατηγική κατεύθυνση στον ρόλο του αθλητισμού στην Ευρώπη, να ενισχυθεί η συζήτηση συγκεκριμένων προβλημάτων, να αναδειχθεί περισσότερο η σημασία του αθλητισμού στην χάραξη της κοινοτικής πολιτικής και να ευαισθητοποιηθεί το κοινό όσον αφορά τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του εν λόγω τομέα.

Η πρωτοβουλία αυτή αποβλέπει στην αποσαφήνιση σημαντικών θεμάτων, όπως η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στον τομέα του αθλητισμού. Επιπλέον, επιδιώκει τη δημιουργία περισσότερων σχετικών με τον αθλητισμό ενεργειών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εκπόνηση και το περιεχόμενο της Λευκής Βίβλου για τον Αθλητισμό από την Επιτροπή, δεν αρχίζει από μηδενική βάση. Ο αθλητισμός υπόκει-

ται στην εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου. Επί πλέον, οι ευρωπαϊκές πολιτικές σε αρκετούς τομείς έχουν ήδη σημαντικό και αυξανόμενο αντίκτυπο στον αθλητισμό.

Ο σημαντικός ρόλος του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία και η ιδιαίτερη φύση του αναγνωρίστηκαν στη δήλωση που εξέδωσε, τον Δεκέμβριο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο («Η δήλωση της Νίκαιας») σχετικά με τα ειδικά χαρακτηριστικά του αθλητισμού και την κοινωνική του αποστολή στην Ευρώπη, που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή κοινών πολιτικών. Επισημαίνεται ότι οι αθλητικές οργανώσεις και τα κράτη μέλη έχουν πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των αθλητικών υποθέσεων, ενώ καίριος είναι ο ρόλος των αθλητικών ομοσπονδιών. Διευκρινίζεται ότι οι αθλητικές οργανώσεις έχουν την αποστολή να οργανώνουν και να προωθούν το άθλημά τους «σύμφωνα με τις εθνικές και κοινοτικές νομοθεσίες».

Ταυτόχρονα, αναγνωρίζεται ότι η «Η Κοινότητα στη δράση της, δυνάμει των διαφόρων διατάξεων της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη, ακόμη και εάν δεν έχει άμεσες αρμοδιότητες στον τομέα αυτόν, την κοινωνική, εκπαιδευτική και πολιτιστική αποστολή του αθλητισμού, στις οποίες στηρίζεται η ιδιαιτερότητά του, έτσι ώστε να τηρούνται και να προωθούνται η δεοντολογία και οι διάφορες μορφές αλληλεγγύης που είναι απαραίτητες για να διαφυλάσσεται ο κοινωνικός του ρόλος».

Η Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό εστιάζεται στον κοινωνικό ρόλο του αθλητισμού, στην οικονομική του διάσταση, στην οργάνωσή του στην Ευρώπη, καθώς και στη συνέχεια που θα δοθεί σε αυτή την πρωτοβουλία. Συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάληψη περαιτέρω κοινοτικών ενεργειών συγκεντρώνονται σε ένα σχέδιο δράσης που φέρει το όνομα του Pierre de Coubertin. Αυτό το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει δραστηριότητες που θα εφαρμοσθούν ή θα υποστηριχθούν από την Επιτροπή (Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό, 2007).

Μια σύγχρονη ευρωπαϊκή αθλητική πολιτική πρέπει να λάβει υπόψη τις σημαντικές κοινωνικές λειτουργίες οι οποίες εκπληρώνονται μέσω του αθλητισμού. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να κινηθεί η Ελλάδα, η οποία μέσα σε δύσκολες συνθήκες οικονομικής κρίσης και κοινωνικής παρακμής καλείται να διαφυλάξει την αθλητική παράδοση ως «κόρη οφθαλμού», θέτουσα τις βάσεις για μια νέα αθλητική πολιτική. Η επιτυχημένη πορεία των ελλήνων αθλητών, αθλητριών και παραολυμπιονικών τα τελευταία χρόνια αποδεικνύει ότι ο αθλητισμός αποτελεί όχι απλά ενασχόληση για τη νεολαία της περιοχής αλλά τρόπο ζωής. Οι αθλητές μας έχουν πετύχει σημαντικές διακρίσεις και έχουν προβάλει με τον καλύτερο τρόπο τον ελληνικό αθλητισμό.

Όμως, παρά τον άνεμο αισιοδοξίας δεν λείπουν τα πολλαπλής φύσεως προβλήματα. Προβλήματα στην αθλητική οργάνωση και διοίκηση των συλλόγων και στη διαχείριση του έμφυτου δυναμικού, τα οποία πηγάζουν από την έλλειψη ενός σχεδιασμού ανάπτυξης στρατηγικά και μεθοδολογικά ολοκληρωμένου και μιας αθλητικής πολιτικής που θα στηρίζεται στην επιστημονική κατάρτιση και τη δημιουργικότητα.

Οι αδυναμίες στον οργανωτικό και διοικητικό τομέα, η γραφειοκρατία και οι πολιτικές σκοπιμότητες φανερώνουν τη «γύμνια» της αθλητικής διακυβέρνησης και την τραγική διαχείριση αυτής της αξιόλογης επένδυσης που λέγεται αθλητισμός, «γύμνια» η οποία δεν κρύβεται ούτε αποκρύπτεται παρά το μέγεθος του βάρους και της σκιάς της σημερινής οικονομικής κρίσης. Η βελτίωση των συνθηκών συνεπάγεται βάσει μιας υπεύθυνης και σοβαρής αθλητικής πολιτικής, που θα αξιοποιήσει το έμφυτο δυναμικό των σωματείων και των φορέων αθλητισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τη διόρθωση των «κακώς κειμένων» του αθλητικού χώρου και την υλοποίηση νέων ιδεών και προτάσεων που θα προάγουν την αθλητική ιδέα.

Ο ελληνικός αθλητισμός στο κοινωνικό και τοπικό επίπεδο μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καλείται να αλλάξει πλέον «σελίδα» με τη χάραξη ενός πλάνου διακυβέρνησης που θα οδηγήσει στην εύρυθμη λειτουργία του και στην πάταξη των αρνητικών φαινομένων βίας, διαφθοράς και πολιτισμικής παρακμής, τα οποία πηγάζουν από την έλλειψη παιδείας και γνώσης, αλλά και μεγάλων συμφερόντων. Η ύπαρξη των καταλλήλων συνθηκών στον οικονομικό και οργανωτικό τομέα είναι απαραίτητη, ώστε ο ελληνικός αθλητισμός σε όλες τις βαθμίδες του να βαδίζει στον δρόμο των επιτυχιών, της προόδου και της κοινωνικής του προσφοράς. Η πολιτεία μέσω του Υπουργείου Πολιτισμού οφείλει να σταθεί ο βασικός αρωγός στην προσπάθεια μιας αθλητικής αναγέννησης της χώρας με συνέπεια και υπευθυνότητα.

Η βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών και η δημιουργία ενός μοντέλου αθλητικής διοίκησης, απαλλαγμένου από τη γραφειοκρατία και τα μικροπολιτικά συμφέροντα, το οποίο θα στηρίζεται τόσο στην κρατική όσο και στην ιδιωτική πρωτοβουλία θα οδηγήσουν στην αξιοποίηση όλων των παραγωγικών συντελεστών του αθλητισμού και στη μέγιστη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα όλων των υλοποιούμενων προγραμμάτων. Η κρατική ενεργοποίηση με την ανάπτυξη αθλητικών προγραμμάτων και δράσεων στο εσωτερικό μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με τη σύναψη διεθνών συνεργασιών και συμφωνιών στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η αγωνιστική και πνευματική αφύπνιση των αθλητικών φορέων και των αθλητών θα θέσουν τις γερές εκείνες βάσεις για τη δημιουργία ενός προτύπου

συστήματος αθλητικής διακυβέρνησης μέσα στο οποίο θα μπορεί να επιτευχθεί η τριπλή κοινωνική, εκπαιδευτική και πολιτιστική αποστολή του αθλητισμού. Το μέλλον της αθλητικής πολιτικής στην Ελλάδα βρίσκεται στην εκπόνηση ενός καινοτόμου σχεδίου στρατηγικής πολιτικής για την ανάπτυξη του αθλητισμού και στις δράσεις για την εφαρμογή του σχεδίου αυτού. Το σχέδιο αυτό θα στηρίζεται σε άξονες όπως η οργάνωση και διοίκηση, η εκπαίδευση, η οικονομία και οι διεθνείς σχέσεις. Όλοι οι άξονες έχουν ίση σημασία, καθώς για να επιτύχει η εξυγίανση του ελληνικού αθλητισμού είναι αναγκαίος ο άριστος συνδυασμός όλων των ενδιαφερομένων μερών-συντελεστών παραγωγής του αθλητικού προϊόντος. Το σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη του αθλητισμού περιλαμβάνει τις ακόλουθες προτάσεις:

Εκπαίδευση:

α. Διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων για το έμπυχο δυναμικό των αθλητικών φορέων και για τους αθλητές και αθλουμένους των δήμων, με σκοπό τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους, την καλύτερη ενημέρωσή τους και την συγχρονοποίηση της εκπαίδευσης τους.

β. Ανάπτυξη του σχολικού αθλητισμού: Το σχολείο καλείται πέρα από εκπαιδευτικό ίδρυμα να αποτελέσει χώρο ζύμωσης των αθλητών από την παιδική και εφηβική ηλικία. Το αναπτυξιακό πρόγραμμα του σχολικού αθλητισμού θα περιλαμβάνει δημιουργία αθλητικών τμημάτων τα οποία θα δραστηριοποιούνται μετά το πέρας του καθημερινού σχολικού προγράμματος και στα οποία θα συμμετέχει στο οργανωσιακό επίπεδο αλλά και ενεργά με τους αθλητικούς φορείς και τα στελέχη της η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

γ. Αναβάθμιση της ακαδημαϊκής κοινότητας: Ίδρυση ενός πανεπιστημίου αθλητικών σπουδών. Η ίδρυση ενός ανεξάρτητου πανεπιστημίου αθλητικών επιστημών στα πρότυπα όπως για παράδειγμα της Ανωτάτης Σχολής Αθλητικών Επιστημών της Κολωνίας, θα συμβάλει στην καλύτερη εκπαίδευση των επιστημόνων του αθλητισμού σε θέματα προπονητικής, φυσιοθεραπείας και κινησολογίας αλλά και στην προβολή των σχετικών με τον αθλητισμό κοινωνικών και οικονομικών επιστημών όπως η πολιτική επιστήμη, η κοινωνιολογία και η ψυχολογία, τα οικονομικά και η οργάνωση και διοίκηση του αθλητισμού. Οι πτυχιούχοι του αθλητικού πανεπιστημίου θα μπορούν να εργαστούν είτε ως προπονητές είτε ως διοικητικά στελέχη σε Αθλητικές Ομοσπονδίες, συλλόγους και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, λειτουργώντας ως επιστημονικοί σύμβουλοι.

Οργάνωση και Διοίκηση:

α. Διαδημοτική συνεργασία μεταξύ των γειτονικών και αδελφοποιημένων δήμων σε οργανωτικό επίπεδο με τη μορφή κοινής εκπόνησης αθλητικών προγραμμάτων και διοργάνωσης αθλητικών συναντήσεων. Την πρωτοβουλία για την ανάπτυξη κοινών δράσεων στον αθλητισμό από γειτονικούς και αδελφοποιημένους δήμους θα έχει ο Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης των συνεργαζομένων δήμων.

β. Δημιουργία πάρκων για εναλλακτικό αθλητισμό. Το κάθε πάρκο θα έχει ένα γυμναστή ο οποίος θα επιβλέπει τους μετέχοντες και ένα γιατρό για την άμεση παροχή ιατρικής βοήθειας σε περίπτωση τραυματισμού. Με τη δημιουργία των καταλλήλων εγκαταστάσεων για εναλλακτικό αθλητισμό, θα μπορούν στο μέλλον να γίνουν τα πρώτα βήματα για τη διοργάνωση διαγωνισμών/πρωταθλημάτων. Σήμερα, η έλλειψη τέτοιων πάρκων έχει οδηγήσει τους νέους σε πλατείες και δρόμους, που δεν πληρούν τους κανόνες ασφαλείας με αποτέλεσμα κάθε φορά να κινδυνεύουν να τραυματιστούν σοβαρά μετά από πτώση.

γ. Εκπόνηση προγραμμάτων άθλησης για άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και για τους ηλικιωμένους υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και του Υπουργείου Υγείας. Το δικαίωμα στην άθληση είναι αναφαίρετο δικαίωμα για όλους. Το σύνθημα «Αθλητισμός για Όλους» πρέπει να γίνει πράξη με την εκπόνηση προγραμμάτων άθλησης για άτομα με αναπηρία και για ηλικιωμένους, με σεβασμό στην ιδιαίτερα ευαίσθητη σωματική και ψυχολογική τους κατάσταση.

δ. Ανάπτυξη του δικτύου για τον αθλητικό εθελοντισμό.

ε. Η κατασκευή/ανακαίνιση και αύξηση της χωρητικότητας των γηπέδων και των κολυμβητηρίων με στόχο τη δημιουργία προτύπων αθλητικών χώρων που θα μπορούν να φιλοξενήσουν τα εθνικά αντιπροσωπευτικά συγκροτήματα αλλά και μεγαλύτερο αριθμό αθλουμένων και φιλάθλων. Η κατασκευή/ανακαίνιση των γηπέδων και των κολυμβητηρίων με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και η αύξηση της χωρητικότητάς τους θα μετατρέψουν το γήπεδο σε χώρο που θα αποτελεί ένα πόλο έλξης τόσο για τον αθλητή όσο και για τον φίλαθλο.

ς. Ίδρυση Κέντρου Ψυχολογικής Υποστήριξης Αθλητών και Αθλουμένων.

ζ. Ίδρυση δημοτικού αθλητικού συμβουλίου. Η κίνηση αυτή θα οδηγήσει στην ύπαρξη ενός συμβουλίου που θα ειδικεύεται στον αθλητισμό και θα αποτελέσει το αρμόδιο όργανο για την ανάπτυξή του. Το συμβούλιο θα αποτελείται από ανθρώπους της περιοχής αρμοδιότητός του, οι οποίοι θα ανήκουν στον αθλητικό χώρο ή σε

διοικητικό ή σε αγωνιστικό πόστο, καθώς και από μια ομάδα επιστημονικών συμβούλων.

η. Διοργάνωση ετησίου αθλητικού φεστιβάλ υπό την αιγίδα του τοπικού Δήμου με τη συμμετοχή κορυφαίων συλλόγων. Το τουρνουά αυτό θα αποτελέσει μια γιορτή του αθλητισμού και μια διαφήμιση για τον τοπικό Δήμο.

θ. Ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού. Η ιδέα του αθλητικού τουρισμού θα διαφήμιζει τη χώρα. Ένα σημαντικό βήμα θα αποτελέσει η προβολή των αθλητικών κατασκηνώσεων της χώρας και η δημιουργία τουριστικών προγραμμάτων για όσους θέλουν να κάνουν αθλητικό τουρισμό. Παράλληλα, η φιλοξενία διεθνών διοργανώσεων από τις επαρχιακές πόλεις οι οποίες διαθέτουν χιονοδρομικά κέντρα θα αποτελούσε μια μεγάλη ευκαιρία για την οικονομική τους ανάπτυξη. Επίσης, ιδιαίτερα για την πατρίδα μας, ο αθλητικός τουρισμός θα έδινε αντίστοιχες ευκαιρίες και στους λάτρεις των υγρών σπόρ όπως η κολύμβηση, η υδατοσφαίριση, η κωπηλασία, το θαλάσσιο σκι, η ενασχόληση με τη Yoga γυμναστική δίπλα στις ακροθαλάσσιες ελληνικές ομορφιές των δήμων που διαθέτουν αυτούς τους φυσικούς πόρους. Ο τουρισμός αυτός θα επιτρέψει στους επισκέπτες να συνδυάσουν τις καλοκαιρινές διακοπές με προπόνηση στο αγαπημένο τους άθλημα.

ι. Ανάπτυξη σχεδίου και διοργάνωση διαδημοτικού αθλητισμού. Τα αθλητικά γεγονότα και δρώμενα θα λαμβάνουν χώρα βάσει της συνεργασίας των ομόρων ή και των αδελφοποιημένων δήμων, υλοποιώντας τα αντίστοιχα συνδιαμορφούμενα και συνυλοποιούμενα προγράμματα.

ια. Εισαγωγή των υπαλλήλων και στελεχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη νοοτροπία και τον τρόπο ζωής του εργασιακού αθλητισμού. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα οργανώνει, θα ενημερώνει και θα θεμελιώνει στη ζωή του προσωπικού της, προγράμματα εργασιακού αθλητισμού, εντεταγμένα μέσα στο πλαίσιο των λοιπών προγραμμάτων «Αθλητισμός για Όλους». Προσβάσιμοι για τους εργαζομένους, τόσο χρονικά όσο και από πλευράς αποστάσεως, χώροι και οπωσδήποτε αθλητικώς οργανωμένοι με προσωπικό και υλικές υποδομές θα επιτρέπουν στους εργαζομένους σε όλους τους φορείς και στις δομές των δήμων να ασκούνται σωματικά και να αθλούνται πριν ή μετά την εργασία τους.

Οικονομικά:

α. Καθιέρωση μηνιαίου οικονομικού ελέγχου στα οικονομικά των αθλητικών φορέων, οργανώσεων και δομών της Τοπικής αυτοδιοίκησης, με σκοπό τη διαφύλαξη

ενός υγιούς αθλητικού τοπικού προϊόντος. Για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση ενός σώματος για τον οικονομικό έλεγχο όλων των οικονομικών του αθλητισμού των δήμων σε μηνιαία βάση ώστε να αποφεύγονται κρούσματα φοροδιαφυγής, κερδοσκοπίας και διασπάθισης δημοσίου χρήματος.

β. Εκπόνηση μελέτης σχετικά με τη χρηματοδότηση του αθλητισμού από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Για τη χρηματοδότηση των απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των προγραμμάτων «Αθλητισμός για Όλους» είναι ιδιαίτερα σημαντική η σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού φορέα είτε με τη μορφή επιδοτήσεων είτε χορηγιών. Για αυτόν τον λόγο θεωρείται σημαντική η εκπόνηση μελέτης που θα επιτυγχάνει την εύρεση των χρηματικών πόρων για τον αθλητισμό σε συνδυασμό με τη χάραξη μιας πολιτικής νομικού πλαισίου η οποία θα συμβάλλει στη διαφάνεια της οικονομικής υποστήριξης και υλοποίησης των προγραμμάτων.

γ. Μείωση στις τιμές των εισιτηρίων, καθιέρωση ειδικών εισιτηρίων στα γήπεδα και τα κολυμβητήρια, όπως φοιτητικό, οικογενειακό, εισιτήριο ατόμων με αναπηρία καθώς και ειδικό κοινωνικό εισιτήριο για απόρους, ανέργους και αναξιοπαθούντες συμπολίτες μας οι οποίοι βιώνουν τα τραγικά αποτελέσματα της αποτυχημένης σημερινής πολιτικοοικονομικοκοινωνικής πορείας της χώρας. Ταυτόχρονα, συνεισφορά μέρους των φόρων και των κερδών ανά εισιτήριο σε εισφορά η οποία θα ενσωματώνεται στους οικονομικούς πόρους του τοπικού-δημοτικού αθλητισμού.

δ. Έκδοση μηνιαίου αθλητικού λαχνού προς ενίσχυση των τοπικών προγραμμάτων «Αθλητισμός για Όλους». Υπεύθυνη αρχή για την έκδοση του αθλητικού λαχνού θα είναι η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Ο αθλητικός λαχνός θα πωλείται στους φιλάθλους και γενικότερα στους δημότες τόσο κατά τη διάρκεια των αγώνων όσο και στα αρμόδια από τον νόμο γραφεία των δήμων.

Με τα ανωτέρω προτεινόμενα οικονομικά μέτρα θα αυξηθούν τα έσοδα που αφορούν στα οικονομικά του αθλητισμού των δήμων, διαδικασία απαραίτητη ιδίως στη σημερινή αγωνιώδη οικονομική περίοδο. Μέρος των χρημάτων τα οποία θα συγκεντρωθούν θα διατεθεί σε φιλανθρωπικούς σκοπούς και ιδρύματα και με αυτόν τον τρόπο θα επωφεληθούν τόσο η οικονομία των δήμων όσο και οι συνάνθρωποί μας που έχουν ανάγκη από οικονομική υποστήριξη.

Διεθνείς σχέσεις:

Σύναψη διακρατικών συμφωνιών και συμμετοχή σε δράσεις υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Διεθνών Οργανισμών. Οι συμφωνίες θα αφορούν τόσο

την αντιμετώπιση κρουσμάτων όπως οικονομική διαφθορά στον αθλητισμό, ντόπινγκ, χουλιγκανισμός, ρατσισμός, αλλά και την διοργάνωση σεμιναρίων για την προπονητική και την αθλητική εκπαίδευση με ιδιαίτερη έμφαση και βαρύτητα στο «ευ αγωνίζεσθαι» και στην ολυμπιακή παιδεία που αποτελούν τα θεμέλια για τη σωστή πνευματική ζύμωση των αθλητικών φορέων και των στελεχών τους και ταυτόχρονα των αθλητών και των αθλουμένων πολιτών.

Η διεθνής συνεργασία θα αποτελέσει την αθροιστική συμβολή της προώθησης της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και αποτελεσματικών πρακτικών σχετικά με την πρόληψη φαινομένων οικονομικής διαφθοράς, βίας και ρατσισμού στον αθλητισμό. Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή και οι Αθλητικές Ομοσπονδίες της χώρας με την ενεργή συμμετοχή στις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για τον αθλητισμό, τη διαρκή παρουσία στα διεθνή αθλητικά fora και τη σύναψη διακρατικών συμφωνιών θα συμβάλλουν στη διεθνή συνεργασία και αλληλεγγύη στα πλαίσια της προαγωγής του αθλητισμού αλλά και της ενίσχυσης της οικουμενικής διάστασής του (Ευσταθίου, 2007).

Τέλος, στον στρατηγικό σχεδιασμό της αθλητικής πολιτικής και την ανάπτυξη του αθλητισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι μεγάλης σημασίας η κατανόηση και αποδοχή της αρχής ότι στη διαδικασία της διαμορφώσεως της αθλητικής πολιτικής και της υλοποίησης της δεν αρκεί μόνον η μελέτη και η κατάλληλη χρήση των θεσμικών συνιστωσών και των δομών του αθλητισμού αλλά στον ίδιο βαθμό είναι απαραίτητη και η μελέτη και χρήση των πολιτισμικών συνιστωσών της αθλητικής πολιτικής.

Όπως ακριβώς οι θεσμικές και οι πολιτισμικές συνιστώσες της πολιτικής διαδικασίας και λειτουργίας ενός πολιτικού συστήματος αλληλεπιδρούν για να δώσουν την τελική μορφή του, το ίδιο πρότυπο σκέψης ισχύει και για το αθλητικό γίνεσθαι. Διότι για να καθορισθεί τελικώς το πώς και το γιατί της λειτουργίας του αθλητικού συστήματος και κόσμου δεν αρκεί η μελέτη των νόμων, των θεσμών, των κανόνων και των ιστορικών δομών του.

Εκτός από τις τυπικές προδιαγραφές, καθοριστικό ρόλο για τη λειτουργία του αθλητικού συστήματος διαδραματίζει και η αθλητική καλλιέργεια-κουλτούρα: Δηλαδή, το πώς προσλαμβάνουν και αξιολογούν οι πολίτες την αθλητική διαδικασία, ποιό είναι το σύνολο των στάσεων, των αξιών και των αντιλήψεων που διέπουν τον αθλητισμό στην εκάστοτε χώρα, καθώς και ποιές αναπαραστάσεις του αθλητισμού συμ-

βάλλουν στη διαμόρφωση συλλογικών ταυτίσεων και αθλητικών συμπεριφορών. Όλα αυτά αποτελούν τα στοιχεία που, πρωτίστως, δίνουν μορφή, χρώμα, υφή και συνιστούν δομικό και λειτουργικό στοιχείο της αθλητικής διαδικασίας.

Τελικά, το πώς «γίνονται τα πράγματα» (αυτή είναι η ανθρωπολογική έννοια της καλλιέργειας-κουλτούρας) σχετίζεται άμεσα και με το πώς τα αντιλαμβάνονται και τα αξιολογούν οι πολίτες, κάτι που αποτελεί μια διαδικασία η οποία διδάσκεται-μαθαίνεται. Εξ ου και η σημασία που αποδίδεται στην μελέτη της διαμορφώσεως της αθλητικής συνειδήσεως του κοινωνικού συνόλου. Μέσω της διαδικασίας της αθλητικής παιδείας διαμορφώνεται η αθλητική συνείδηση και φυσιογνωμία του καθενός και της καθεμιάς, μέσω της αθλητικής κοινωνικοποίησης, μεταβιβάζεται αλλά και μετεξελίσσεται η αθλητική κουλτούρα της κοινωνίας από γενεά σε γενεά. Η μελέτη της αθλητικής κοινωνικοποίησης δηλαδή, εστιάζει αφενός στο μικρο-επίπεδο, στο υποκείμενο ως φορέα αθλητικής δράσεως υπό διαμόρφωση και αφετέρου στο μακροεπίπεδο, στην κοινωνία και την αθλητική κουλτούρα όπου η αθλητική κοινωνικοποίηση συντελείται.

Στην πρώτη περίπτωση η έρευνα επικεντρώνεται στο ερώτημα πώς διαμορφώνεται η αθλητική φυσιογνωμία των υποκειμένων ως μελλοντικών πολιτών, και στη δεύτερη στο ερώτημα πώς η κοινωνικά και ιστορικά διαμορφωμένη αθλητική κουλτούρα της κοινωνίας μεταβιβάζεται από γενεά σε γενεά και μετεξελίσσεται. Κάθε συγκεκριμένη αθλητικο-κοινωνιολογική έρευνα στον τομέα των εξελίξεων του κοινωνικο-αθλητικού φαινομένου και της ερμηνείας τους δεν στοχεύει, βέβαια, στο να δώσει απάντηση στο σύνολο αυτών των ερωτημάτων, πολλά εκ των οποίων εξάλλου έχουν και μια δεοντολογική διάσταση.

Μπορούμε εντούτοις να υποστηρίξουμε ότι είναι εμπειρικά τεκμηριωμένο πλέον πως η πρόιμη αθλητική κοινωνικοποίηση η οποία συντελείται πρωτίστως στην οικογένεια, ιδιαίτερα εάν η κατεύθυνση των μηνυμάτων της ενισχυθεί ικανώς και από το σχολείο, παρουσιάζει πολύ μεγάλη κοινωνικοποιητική αποτελεσματικότητα στο πεδίο του αθλητισμού. Και αυτό κυρίως σε σχέση με βασικές αθλητικές προδιαθέσεις οι οποίες σχετίζονται με την ανάπτυξη της αγάπης και του ενδιαφέροντος για τη συμμετοχικότητα στον αθλητισμό, κάτι που έχει ιδιαίτερη βαρύτητα για τη συνολική αθλητική κουλτούρα της κοινωνίας.

Αυτό είναι ήδη ένα πολύ σημαντικό πόρισμα που δικαιολογεί το μεγάλο επιστημονικό αλλά και κοινωνικό ενδιαφέρον το οποίο παρουσιάζουν οι σχετικές έρευνες. Είναι εύλογο ότι, εάν η διαδικασία και η πολιτική του αθλητισμού συνιστά απά-

ντηση στο ερώτημα πώς μπορούμε να επιτύχουμεν ατομικά και συλλογικά τα αθλητικά πρότυπα και ιδεώδη σε καλύτερο βαθμό, ο πολυποίκιλος τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται και προωθεί η κοινωνία -δηλαδή οι πολίτες που τη συγκροτούν- αυτόν τον καλύτερο βαθμό, είναι καθοριστικός για τη λειτουργία του αθλητικού συστήματος και πολιτικής. Το εάν οι πολίτες εμφορούνται, κυρίως, από ατομοκεντρικές ή κοινωνιοκεντρικές απόψεις, το ποιές αξίες είναι κυρίαρχες στην προσωπική και στη συλλογική ζωή, το τί είδους αντιλήψεις έχουν για τον αθλητισμό και τη δημοσιοκοινωνική του διάσταση, το πόσο συμμετοχικοί είναι ή κυνικοί και αθλητικά αδιάφοροι, όλα τα προηγούμενα είναι στοιχεία που χαρακτηρίζουν την αθλητική κουλτούρα-καλλιέργεια ενός λαού σε μια συγκεκριμένη ιστορική περίοδο και βαρύνουν καθοριστικά στη λειτουργία του αθλητικού γίνεσθαι της χώρας. Και όλες αυτές οι προδιαθέσεις διαμορφώνονται, όπως προείπαμε, στη διαδικασία της αθλητικής κοινωνικοποίησης.

Η διαλεκτικο-προβληματική αυτή αναφέρεται στη κλασσική υπόθεση σχετικά με το ότι η αντίληψη την οποία έχουμε για την πραγματικότητα διαμορφώνεται από την εμπειρία μας (δηλαδή από την ιστορία, στις συνθήκες του μακρο-επίπεδου) και επιδρά όμως στην ίδια την πραγματικότητα. Πρόκειται για υπόθεση η οποία ευρίσκει πολύ γερή βιβλιογραφική τεκμηρίωση, στον βαθμό που συγκροτεί κεντρικό θεωρητικό υπόβαθρο για τη μελέτη της διαμόρφωσης και της αναπαραγωγής των πολιτισμικών συνιστωσών της αθλητικής διαδικασίας και πολιτικής.

Οι αξίες, τα πιστεύω, οι στάσεις, οι αντιλήψεις, οι συμπεριφορές και οι ψυχικές διαθέσεις οι οποίες συναποτελούν την αθλητική κουλτούρα μιας κοινωνίας συγκροτούν, συνεπώς, τις πολιτισμικές συνιστώσες της διαδικασίας και της εν γένει πολιτικής (από πλευράς μεταφυσικής και εφαρμογής) του αθλητισμού, οι οποίες με τη σειρά τους συνυπάρχουν και συνδιαλέγονται με τις θεσμικές, τις ιστορικές, τις κοινωνικές, τις οικονομικές, τις λοιπές ψυχολογικο-συμπεριφορικές κ.λπ. συνιστώσες του αθλητισμού. Είναι δε απαραίτητο να μελετώνται παράλληλα, ώστε να κατανοούμε καλύτερα την αθλητική διαδικασία τόσο στο μικρο-επίπεδο όσο στο μακρο-επίπεδο εφαρμογής της (Παντελίδου Μαλούτα, 2015).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσσες Αναφορές

Barnes, S. (1998). Could sport and recreation opportunities be the glue which holds rural communities together in *ISA XIV World Congress of Sociology, July 26 – August 1*, pp27-28. Montreal.

Bourdieu, P. (1986). The forms of capital, in J. G. Richardson (1986), *Handbook of theory and research for the sociology of education*, (pp 241 –253). New York: Greenwood Press.

Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power*. 7th ed, (pp 68-75). Cambridge, England: Polity Press.

Breen, H. (1993). *West Indies versus New South Wales*, (pp 52-53), unpublished thesis, Lismore: University of New England-Northern Rivers.

Bull, A. (1991). *The Economics of Travel and Tourism*, (pp 87-93), Melbourne: Longman Cheshire Pty. Ltd.

Bull, A. (1995). The economics of the tourism sector in *Revista de Economía*, (No 749), pp 2-10.

Burns, J. and Mules, T. J. (1986). A Framework for the Analysis of Major Special Events in Burns, J., Hatch, J. and Mule, T. (eds), *The Adelaide*, (No 2).

Cairnduff, S. (2001). Sport and Recreation for Indigenous Youth in *Northern Territory* pp 11-12. ASC: Canberra.

Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2011). *Research methods in education* (pp 321-333). London: Routledge.

Commonwealth of Australia Sport 2000 Taskforce (1999). *Shaping Up: A review of Commonwealth Involvement in sport and recreation in sport in Australia*. (No 1). 23-29. Canberra.

Cowell, J. (2007). *Sport and Social capital in Disadvantaged Communities*. The Winston Churchill Memorial Trust of Australia, p8.

Craig, G. (2007). Community capacity building: Something old something new? in *Critical Social Policy*, (No 27), 335-359.

Field, J. (2003). *Social Capital* (pp 144-148). London: Routledge.

Gerrard Herberichs (1990), *Panathlon International Congress*. The Council of Europe 1984-1989. London: HMSO.

Getz, D. (1989). *Special Events, Defining the product*. *Tourism Management*, (No 3), pp 236-241.

Hall, C.M. (1989). The Definition and Analysis of Hallmark Tourist Events. *Geojournal*, vol. 19 (No 3), pp 263 - 268.

Hargreaves, J. (1994). *Sporting females* (1st ed.) (pp 273-276). London: New Fetter Lane.

Harvey, D. (2005). *A Brief History of Neoliberalism* (pp 29-36). Oxford: Oxford University Press.

Krueger, R. (1994). *Focus Group: A Practical Guide for Applied Research*.(pp 88-89). London: SAGE.

Laker, A. (2002). *The sociology of sport and physical education* (1st ed) (pp 43-66). London, 11 New Fetter Lane: Routledge Falmer.

Long P.T. and Perdue P.R. (1990). The Economic Impacts of Rural Festivals and Special Events: Assessing the Spatial Distribution of Expenditures. *Journal of Travel Research*, vol 28 (No 4), pp 10 -14.

Marchand. J., (1990) *The Council of Europe, 1984-89. Sport for All in Europe*, London: 89-103.

Maree Walo, Andrian Bull & Helen Breen. (1996). Achieving Economic Benefits at Local Events: A case study of a local sports event. *Journal of Festival Management and Event Tourism*, vol 4 (no 3/4), pp 95-106.

Markovits, A.S., Post, L. Rensmann (2010). *Gaming world* (1st ed). Princeton: Princeton University Press, pp11,21,31,32,53,57,72,110,123,182.

Mazeaud, P., (1990) *Panathlon International Congress*. The Council of Europe 1984-1989. London: HMSO.

Mazitelli, D. (1989). Major sports events in Australia: Some economic, tourism and sports-related impacts. In: Syme, G.J. et al (eds.). *The Planning and Evaluation of Hallmark Events* (pp 195-202). Aldershot: Avebury Press.

Mellor, G. (2008). The Janus faced sport: English football, community and the legacy of the 'third way'. *Soccer and Society* vol. 9 (No 3), pp 313-324.

Mules, T. and McDonald, S. (1994). The Economic Impact of Special Events; The Use of Forecasts. *Festival Management and Event Tourism*, vol. 2 (No 1), pp 45 -54.

Murphy, P. E. and Carmichael, B. A. (1991). Assessing the Tourism Benefits of an Open Access Sports Tournament: the 1989 B.C. Winter Games. *Journal of Travel Research*, vol. 29 (No 3), pp 32 -36.

Northern Star, (1995). Games off to a rousing start. July 3, p3.

Padgett, D, K. (1998). *Qualitative methods in social work research: Challenges and rewards*. (pp 129-137). London: SAGE.

Silverman, D. (2010). *Doing Qualitative Research. A practical Handbook*. 3rd ed. (pp 347-358). London: SAGE.

Skinner, J., Zakus, D., & Edwards, A. (2005). *Football Communities: Research Report*. Sydney: The Football Federation of Australia.

Skinner, J., Zakus, D. & Edwards, A. (2008). Coming in From the Margins: Ethnicity, Community Support, and the Rebranding of Australian Soccer. *Soccer and Society* vol. 9 (No 3), pp 394-404.

Smith, E. (2010). Sociology of sport and social theory, 2nd ed. (pp 44-46). *Human Kinetics*, USA.

Spickard Prettyman, S. Post, B. Lapman (2011). *Learning culture through sports* (1st ed) (pp 54-71). Maryland: Rowman & Littlefield publishers.

Williams, P.W., Hainsworth, D. and Dossa, K.B. (1995). Community development and special event tourism. *Journal of Tourism Studies*, vol. 6 (No 2), pp 11-20.

Woolcock, M. (2001). The place of social capital in understanding social and economic outcomes. *Canadian Journal of Policy Research*, vol. 2 (No 1), pp 11-17.

Young, K., Post, K.B., Wamsley (2005). *Global Olympics*, (3rd ed). (pp 154-161). Amsterdam: ELSEVIER Ltd.

Yoshioka, C., Virden, R. J. and Knopf, R. C. (1991). Toward an integrated assessment of the economic impact of community recreation events. *Leisure Information Quarterly*, vol 17 (No 2), pp 1-5.

Zakus, D.H. (1999). The Saskatchewan Roughriders and the construction of identity and regional resistance in Saskatchewan, Canada. *Football Studies*, vol 2 (No 2), pp 57-76.

Zakus, D., Skinner, J., & Edwards, A. (2008 In Press). *Social capital in Australian sport. Sport and Society*.

Ελληνόγλωσσες Αναφορές

Ευσταθίου, Π. (2007). *Για μια αποτελεσματική κοινωνική, εργασιακή και αθλητική πολιτική στην Ελλάδα* (σσ 129-153). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Μπεσίλα-Βήκα, Ε. (2004). *Τοπική αυτοδιοίκηση*, τόμος 1, Πάντειο Πανεπιστήμιο-Κέντρο Έρευνας και Διαχείρισης Θεμάτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης, νέα τροποποιημένη έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλας, 101-103.

Νικηταράς, Ν. (2003). *Η Πόλη και η Άσκηση του Πολίτη. Διαχρονική Εξέλιξη*, Αθήνα: Τελέθριον, σσ 76, 121, 153, 199.

Οργάνωση και Λειτουργία των Ο.Τ.Α. πρώτου και Δευτέρου Βαθμού, Επίσημα Πρακτικά Ολομέλειας Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα: Βουλή των Ελλήνων, 5 Οκτωβρίου 2004, Ν. 2539/1997 «Περί συγκροτήσεως της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης». ΦΕΚ 195/Α/19.10.2004.

Παντελίδου Μαλούτα, Μ. (2015). *Πολιτισμικές συνιστώσες της πολιτικής διαδικασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Κάλλιπος, σσ 2, 3, 26, 27.

Παπαευθυμίου, Ε. (1985). Ο αθλητισμός στην ελληνική πραγματικότητα: Μια ακόμα προσπάθεια παρέμβασης στη διαμόρφωση συνείδησης της νεολαίας, *Πρακτικά συμποσίου με θέμα τον Αθλητισμό* της ΚΝΕ στην Αρχαία Ολυμπία (7 και 8 Σεπτ. 1985), Αθήνα: Οδηγητής.

Χρήστου, Δ. (17-2-1982). *Διάρθρωση και λειτουργία αθλητικών οργανισμών Ερωτηματικά και Ανησυχίες. Δεν πείθει η μέχρι σήμερα πολιτική της νέας αθλητικής ηγεσίας, Ριζοσπάστης*.

Βιβλιογραφία Νόμων

Αθλητικός Νόμος 2725/1999 και τροποποιήσεις του.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (2007). Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό (υποβληθείσα από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), {SEC(2007)932, SEC(2007)934, SEC(2007)935, SEC(2007)936}. Βρυξέλλες, 11-7-2007, COM (2007) 391 τελικό.

Νόμος 3852/2010 με ΦΕΚ 87/Α/7-6-2010, «Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Νόμος 4843/12-2-2008 των «Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους», που τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 1945/Β/31-8-2011 και αντικαταστάθηκε με το ΦΕΚ 2527/Β/8-10-2013.

Συμπληρωματικοί Νόμοι (π.χ. 4049/2012).